

OBRAVNAVA V CHARLOTTE, N. C., SE BLIŽA KONCU

POLICISTI, KI SO NAPADDLI STAVKARSKO TABORIŠČE, SO BILI BAJE PIJANI

Senzacionalno pričevanje Mrs. Irene Corley, ki je nastopila kot prva pričica obrambe. — Vsi policisti, ki so se udeležili napada na štrajkarski glavni stan, so bili pijani. — Organizator Beal ni imel ščuvajočih govorov.

CHARLOTTE, N. C., 11. oktobra. — Proces proti štrajkarjem in unijskim uradnikom, katere doži državno pravdnštvo, da imajo na vesti umor policijskega načelnika O. F. Aderholta, se bliža svojemu koncu.

Pri prvem procesu, ki se je pa brezplodno končal, se je zagovarjalo zastran umora oziroma uboja štirinajst oseb, med njimi tudi par žensk.

Pri drugem procesu je državno pravdnštvo nekatere razbremenilo vsake krivde, in tako jih stoji pred sodiščem samo sedem, ki so deloma tekstilni štrajkarji, deloma pa unijski uradniki.

Državno pravdnštvo je včeraj zaključilo svoj slučaj, danes so bile pa zaslišane prve priče obrambe.

Najbolj senzacionalna je bila izpoved Mrs. Irene Corley, ki je izjavila, da so bili vsi policisti, ki so navalili dne 7. junija na štrajkarsko taborišče — pijani.

Kot znano, je bil pri oni priliki ustreljen Aderholt.

Nadalje je izjavila priča, da ni imel obtoženi organizator Fred Erwin Beal na predvečer streljanja nikakega ščvalnega govora.

Policist Tom Gilbert je večkrat zakričal: — Vso to štrajkarsko bando (dostavil je tudi par besed, ki pa niso za tisk) je treba pomoriti!

Ta svoj namen je večkrat ponovil.

IZDELOVANJE ZLATA IZ SVINCA

Nemec je baje proizvedel zlato pri sintetični preiskušnji. — Zanimal je, da je osleparil Ludendorffa in druge.

MONAKOVO, Bavarska, 10. okt. — Prejšnji ključavničar, Franc Tausend, ki je bil aretiran zadnjega januarja pod obdolžbo, da je osleparil več oseb, med njimi tudi slavnega nemškega prenapeteža, generala Ludendorffa, za več kot 100 tisoč mark, ker je trdil, da je zmogel izdelovati zlato iz navadnega svinca na sintetičen način, je dobil nazaj nekaj svojega izgubljenega slovesa in njegova trditve je sedaj podvržena resni preiskušnji.

Tekom vsega svojega zapora je trdil Tausend vtrajno, da je njegovo razkritje temeljito na znanstvenih principih in da bo lahko dokazal to, če mu bodo nudili priliko za poskus.

Pred par dnevi so ugodili njegovi prošnji in skrbno je bil preiskan, da se prepreči vsako sleparijo. Tausend je pričel eksperimentirati v državni novčarni v navzočnosti ravatelja, njegovega pomočnika, dveh detektivov državnega pravdnika in sodnika. Materijal in instrumente, katerih se je posluževal Tausend, so dobavili državni uradniki in so bili skrbno preiskani.

Pozneje je bilo izdano oficijelno ugotovilo, v katerem se je glasilo: — Po dvehurnem eksperimentiranju, je Tausend proizvedel zrno najbolj čistega zlata, ki je tehtalo eno desetinko grama, katerega je stalil iz 1.167 grama svinca. Izvedenci opisujejo rezultat kot skrajno ugoden in da nasprotuje znanstveni vednosti.

Ravnatelj novčarne pa misli še vedno, da je moral Tausend vtiho tapiti to zlato v novčarno, kljub vsem varnostnim odredbam.

ANGLO-SAKSI IZGINJAJO

LONDON, Anglija, 9. oktobra. — Dean Inge je govoril včeraj pred neko unijo o predmetu: — Angleško pleme v Združenih državah. Rekel je, da bo v dvesto letih izginila Amerika kot angleško-saška dežela.

Staro pleme izumira. — je rekel. — kljub ameriškim naporom, da ga rešijo potom omejitve priseljevanja. Zakonodajla pa ni dovolj, da se odpomore nujni potrebi, pač pa je treba višje rojstne levstvice, ne le v Združenih državah, temveč predvsem v Angliji sami.

Dekan je bil prav tako pesimističen glede bodočnosti Anglije ter rekel, da je morejo Angleži ovekoviti svoje pleme le potom Amerike.

SIDAR NEPOŠKODOVAN

GUAYAQUIL, Ecuador, 10. okt. — Polkovnik Pablo Sidar, mehiški armadni avijatik, je padel včeraj popoldne na zemljo, a je ostal povsem nepoškodovan. Njegov stroj je bil popolnoma razbit.

DELA VSTVO BO ZAŠČITILO TRAJNI MIR

Značilna izjava predsednika Ameriške Delavske Federacije. — Green je branil priseljeniško politiko Združenih držav.

NIAGARA FALLS, Ont., 10. okt. — William Green, predsednik Ameriške Delavske Federacije, je izjavil na banketu, ki ga je priredila provincijalna vlada delegatom konvencije, da se ni treba nikomur bati konflikta med Združenimi državami in Kanado, ker bodo delavci obeh dežel pazili na ta, da se ne bo konflikt nikdar zavrtil.

Glavni govorniki na banketu so bili Mr. Green, dr. Godfrey, provincijalni minister za delo in zdravje in Frank Morrison, tajnik Federacije. Banketa se je udeležilo kakih petsto oseb.

Green je izjavil, da je neoporečna pravica vsake vlade, da lahko regulira imigracijo, to je predmet, ki je dovedel do dosti sporov med inozemskimi prebivalci obmejnih mest, iz katerih prihajajo delavci v Detroit, Buffalo in druge kraje.

Zanimivo za nas vse — je rekel, — da lahko pristni Kanadci prihajajo preko dozdne meje brez vsakih zaprek in da pravim Amerikancem nihče ne brani vstopa v Kanado.

Mi v Združenih državah smo sprejeli omejitve priseljevanja, ker je ta omejitev v interesu našega naroda. Če bi ne bili za omejevalno zakonodajo, bi se na parnikih, prihajajočih v Ameriko, kar trile priseljenec. V Ameriko bi vrelo vse, in tukaj bi bilo kmalu toliko ljudi, da bi ne vedeli, kam z njimi.

Glede dualnih unij je rekel William Green:

— Vprašanje lojalnosti ne pride v poštev. Človek je lahko metodist, a vendar je lojalen Kanadec. Istotako je lahko metodist in je zvest Združenim državam. Slično je lahko človek tudi član Ameriške Delavske Federacije, a je vendar lojalen Kanadec. Na ameriškem kontinentu ni prostora za dvoje delavskih gibanj.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

NOVA STAVKA V ELISABETHTONU

Delavci Bemberg naprav so se s pretežno večino izrekli za novo stavko. Kompanija je kršila dogovor.

ELISABETHTON, Tenn., 9. okt. — Delavci, ki so zaposleni pri American Bemberg & Glanzstoff Corporation, so se izrekli z veliko večino za nov štrajk, kakorhitro kompanija ne popravi krivice, ki jih jim je storila kmalu zatem, ko so se vrnili na delo.

Prvi štrajk je bil končan v obojestransko zadovoljstvo. Delavci so bili zadovoljni z izvojevano zmagovo in zadovoljna je bila tudi družba, toda le navidezno. Kakorhitro so se delavci vrnili na delo, so jih silili delati po šestdeset ali še več ur na teden. Da bi jim kaj več plačali, jim niti na misel ne prišlo.

Včeraj se je vršilo zborovanje, ki se ga je udeležilo 1500 delavcev.

Zoper štrajk je bilo oddanih samo 64 glasov, dočim so vsi drugi glasovali za stavko.

Predsednik državne Delavske Federacije je pa navzlic temu razvil upanje, da bo mogoče vse difference mirnim potom uravnati.

MACDONALD JE ODPOTOVAL IZ WASHINGTONA

Angleški ministrski predsednik je izjavil, da je dosegel več kot je upal doseči. — Namen skupnega ugotovila.

WASHINGTON, D. C., 10. okt. — Angleški ministrski predsednik MacDonald se je danes poslovil od tukaj. On in predsednik Hoover sta prepričana, da bi ne bilo umestno pripovedovati vsemu svetu o zgodovinskih pogovorih, ki sta jih imela, čeprav bi oba rada to storila.

Iz skupnega ugotovila so izpustili odstavek glede anglosaške mobilizacije za mir, ker v nekaterih drugih deželah lahko napačno razlagali te besede, češ, da pomenjajo tajno zvezo.

Mr. Hoover in Mr. MacDonald pa nista hotela riskirati prilike, da bi kdo napačno razlagal njune pogovore.

ŠERIF PRAVI, DA NI STRELJAL

Adkins vtrajno zatrjuje, da je svojim pomočnikom naročil, naj se ne poslužujejo orožja.

MARION, N. C., 10. oktobra. — Šerif O. P. Adkins iz MacDowell okraja je pričal včeraj, da ni oddal nobenega strela, ko je bilo v Marion usmrčenih pet tekstilnih unijskih delavcev.

Ta izjava je v rekordih sodnika Hardinga. Šerif Adkins je podal svoje ugotovitve včeraj pred sodnikom Hardingom, ki vodi preiskavo glede vzroka streljanja.

Priče državno pravdnštvo so izjavile, da so najprej začeli streljati pomožni šerifi ter ubili štrajkarje.

Štirinajst pomožnih šerifov je bilo nato aretiranih in obdolženih umora. Pričevanje šerifa je tvorilo glavno točko včerajšnjega zaslišanja.

Adkins je rekel, da je svojim ljudem naročil, naj ne streljajo, razen v skrajni sili. Unijski delavci so baje pričeli pomožne šerife izživati, kar je galo povod streljanja.

Preiskavo vodi sodnik Harding na temelju posebnih naročil guvernerja Gardnerja.

Državno pravdnštvo je včeraj zaključilo svoj slučaj, kakorhitro sta bila zaslišana šerif Adkins in nekli pomožni šerifi.

Pomožni šerif Stepe je pričal, da ga je zadelo nekaj na glavo, potem ko so njegovi tovariši vrtili bombo. Izjavil je, da ni ustrelil niti enkrat tekom celega spopada. Držal se je baje navodil, katera je dobil z drugimi pomožnimi šerifi vred od Adkinsa namreč, da naj strelja le v slobranu.

Nato je bil proces odložen do današnjega dne.

NOVO JEZERO V TEXASU

V Texasu se je pogreznilo desetih akrov in s tem je bilo ustvarjeno jezero. — Geologom je bila stavljen uganka.

BEAUMONT, Texas, 10. oktobra. — V sled nepojasnjenega pogreznjenja desetih akrov v Sour Lake petrolejskem polju, pet in dvajset milj zapadno od tukaj, je bilo ogroženih na deset tisoč akrov zemlje. Nikdo ne ve za enkrat, kaj je bil vzrok tega. Ustvarjeno je bilo vsled tega globoko jezero, kjer se je še včeraj nahajala visoka trava, pomešana z grmičevjem.

Derike in storage tanke so odstranili od roba velike luknje, ki je globoka od 50 do 150 čevljev. Trinajst petrolejskih vrelcev so zapustili in zapuščene derike požre enostavno zemlja.

Izvedenci še ne vedo, kaj je vzrok tega, vendar pa se domneva, da je bil osušen velik rezervoar petroleja pod tenko plastjo zemlje, ki se je pričela nato udirati ter polniti nastalo praznino.

NADIR KAN JE ZAVZE KABUL

PEŠAVAR, Indija, 10. oktobra. — Takozvani banditski kralj Baša Sakao se ni mogel več ustavljati naglo prodirajočim četam Nadir Kana. Sem so dospela poročila, da je šah Vali, brat Nadir Kana, zavel glavno mesto Kobul. Nadir Kan hoče zopet postaviti na prestol odstavljenega kralja Amanulaha.

ZNAČILNA ODREDBA DE RIVERE

Španski diktator je mnenja, da Španska preveč je in da dela premalo. Izdelal je novo formulo.

MADRID, Španska, 10. oktobra. — Don Miguel Primo de Rivera, španski diktator, je prepričan, da bi morali jesti Španci dosti manj, delati več ter hoditi spat dosti prej.

V danes objavljenem upgotovilu je pozval španski diktator ljudi, naj podpirajo domačo industrijo.

Čeprav se je splošni ekonomski položaj na Španskem zelo izboljšal pod diktaturo, — je rekel.

Jemo še vedno preveč, delamo premalo ter hodimo prepozno spat. Mi moramo izpremeniti te navade.

Diktatorstvo, neustrašeno vlad opozicije vstajskih duhov, bo izdelalo formulo, da se doseže to veličansko nalogo, ki pomenja rešitev španskega ekonomskega življenja in razvoja.

Diktator je rekel, da bi bilo pol ure dovolj za lunč. Obsodil je sedanjost navado, da se porabi večina popoldneva za kosilo, večerja ob desetih ter gre v gledališče ob enajstih.

Omenil je tudi, da bi se z izprememami lahko prihranilo dosti energije. Rekel je tudi, da bi bili Španci lahko manj debeli in da bi delali lahko več kot pa sedaj, ko cvete požerstvo.

Kraljica je pred kratkim dala dober vzgled španskim damam, ko je kupila svoje nove klobuke v Barceloni, mesto da bi se peljala v inozemstvo. S tem je baje podprla domačo industrijo.

CULBERTSON ODLETEL V LIMO. PERU

SANTIAGO, Chile, 10. oktobra. — Poslanik William Culbertson je odletel danes jutraj v spremstvu svoje hčerke v Limo ter se privrkat poslužil avijatike kot transportnega sredstva v chilenski diplomatiki.

ni zgodovini. V Limo bo zastopal predsednika Hooverja pri zopetni inavguraciji predsednika Leguila. Po izpolnitvi službe v Limo, bo Mr. Culbertson potoval naprej v Washington, da nastopi svoje počitnice.

DOBILI SMO večjo zalogo BLAZNIKOVIH PRATIK

Cena 25c
s poštnino vred.
Onim, ki so jih naročili, smo jih že odposlali.

SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR IZIDE MESECA NOVEMBRA

Cena 50 centov
Naročila sprejema:
KNJIGARNA
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

ITALIJA PREPOVEDALA KNJIGE JACK LONDONA

RIM, Italija, 10. oktobra. — Pred par meseci je italijanska vlada prepovedala prodajo cenjenih ljudskih izdaj nekaterih zadnjih del Jacka Londona, Tolstoj in par drugih "revolucionarnih" pisateljev. Trditve italijanske vlade je bila, da so nakupili te knjige v množinah proti-fasistiški interesi v inozemstvu ter jih prodajali v Italiji za smešno nizke cene, kot del kampanje za strmoglavljenje fasistiškega režima.

Dekret se tiče le nekaterih zadnjih del Jacka Londona, ne pa vseh njegovih knjig. Slično se tiče odredbe le skrajno cenjenih izdaj njegovih knjig, ne pa navadnih izdaj, ki najdejo pot v knjižnicah ali v roke bolj izobraženih slojev.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.		\$	Lir		\$
500	.....	9.30	100	.....	5.75
1,000	.....	18.40	200	.....	11.30
2,500	.....	45.75	500	.....	28.80
5,000	.....	90.50	1000	.....	57.40
10,000	.....	180.00			

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim vezam v starem kraju v stonu snižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedene, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se popre s nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREN TEDNEH
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTERS DO
PRISTOJBLINO 75c.

SAKSER STATE BANK

60 COBTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Borelay 0390

Te dni so položili v Zenevi, Švica, temeljni kamen za palačo Lige narodov. Palača bo stala v Ariana parku. Temeljni kamen je položil poslanik republike Salva dor, ki je predsedoval deseti skupščini Lige.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
316 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$1.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

RAZOROŽEVANJE

Anglija je povabila Francijo, Italijo, Japonsko in Združene države, naj se udeležijo konference peterih sil, ki se bo vršila meseca januarja v Londonu.

To vabilo je treba smatrati kot prvo posledico osebnih dogovorov med angleškimi ministrskimi predsednikom MacDonaldom in ameriškim predsednikom Hooverjem, ki sta se sestala v Washingtonu.

V vabilu, ki je bilo poslano včelasilam, je izrečno rečeno, da so pogajanja, vršena se med Anglijo in Združenimi državami glede razoroževanja na morju, dosegla štadij, o katerem se lahko reče, da ni zaenkrat ničesar, kar bi bilo napoti popolnemu sporazumu.

V teh besedah je izraženo upanje angleške in ameriške vlade, da bo konferenca, ki se bo vršila meseca januarja, brezdvoma uspešna.

Navzlic temu se pa ne sme zreti na nameravano konferenco s prevelikimi nadammi, kajti Francija je z nekako nevoljo zasledovala dogovore med Hooverjem in MacDonaldom.

Francija je bila nadalje ona, ki je s svojim nastopom povzročila, da se je svoječasno razorožitvena konferenca v Ženevi brez uspeha razšla.

Francosko časopisje je precej skeptično glede dogovorov, vršanih se v Washingtonu, in isto razpoloženje je opaziti tudi v Italiji.

MacDonald je rekel ob svojem prihodu v Združene države:

— Mi ne iščemo nobenih zvez, kajti zveze pripadajo preteklosti. Mi hočemo ugoditi pot k miru. Mi hočemo zgraditi pot k mednarodnemu sporazumu, da bodo po tej poti lahko hodili naši potomci!

Te krasne besede, ki izražajo vso vero v lepšo bodočnost, pa niso napravile v Franciji in Italiji zaželenega vtisa.

Francosi in Lahi korakajo še vedno po istih potih kot so korakali pred vojno ter smatrajo vsak pogovor diplomatskih zastopnikov tujih dežel za zaroto, ki je naprava proti njihovi deželi.

V vabilu, ki je bilo poslano včelasilam za udeležbo na londonski konferenci, je izraženo upanje, da bo mogoče doseči sledeče cilje: zmanjšati število bojnih ladij s tem, da ne bodo gradili novih drednotov; zmanjšati število krizark malih narodov v razmerju z močjo tega orožja, kakor hosta predvideli za bodočnost Anglija in Amerika; znižati število podmorskih čolnov oziroma jih popolnoma odpraviti.

S to zadnjo točko posebno Francija in Italija nista zadovoljni, dasi je v vabilu izrečno rečeno, da se bo o vsem tem razpravljalo izključno le na konferenci.

Ta cilj bo mogoče doseči edino v slučaju, če se bodo vse sile, ki so odobrile Kelloggovo protivojno pogodbo, držale določb, da se v svojih medsebojnih odnosajih ne bodo posluževale vojne kot orodja narodne politike.

Kelloggov pakt je tudi proglašen kot izhodišče vseh bodočih konferenc.

Če se bodo tega pakta držale vse države, bo rešeno tudi vprašanje glede "varnosti", ob katerem so se razbile vse dosedanje konference.

V tem slučaju bodo londonska pogajanja uspešna.

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda
v Ameriki! —Naročajte ga!

Grozen čin vojaka.

Ob izrednem zanimanju javnosti se je pričela tej dni v Uzhorodu v Podkarpatski Rusiji senzacionalna porotna obravnava proti vojaku 262. topničarskega polka, Stefanu Bebebu, ki je umoril soprogo podpolkovnika Paclika in zakrivil več vojaških zločinov.

Obtoženec je stopil pred porotnike v ponošeni letni uniformi. Na predsednikovo vprašanje je odgovoril, da se ne čuti v celoti krivega. Opisal je svojo mladost, ki jo je preživel kot kmečki sin v ruski vasi v blizu Uzhoroda. Njegov oče biva v Ameriki. Pri vojakih je služil radi in z veseljem je posejal podčastniško šolo. V maju ga je določil poveljnik baterije za vrtnega slugo pri podpolkovniku Pacliku. Fant se je kmalu vživel v nov poklic, obdeloval je vrt, zjutraj je prinašal podpolkovniku in njegovim soprogam mleko in oba sta ga imela rada. Podpolkovnik je odpotoval neke nedelje na Češko in Bebeba je ostal z njegovo soprogo sam. V sredo zjutraj se je podpolkovnikova soproga oblačila, ko je vojak potrkal na vrata. Dala mu je ključ in odšla je v kuhinjo kuhat mleko. Gospa je prišla za njim, umila se, vrnila se je v spalnico, kjer se je oblekla, potem je pa odšla v mesto. Na predsednikovo vprašanje, kaj se je sicer godilo, je obtoženec odgovoril, da ga je bilo močno sram. Dejal je, da je stopila gospa k njemu in da se je ustrašil, ko ga je pobožala po obrazu. Na predsednikovo vprašanje, zakaj se je ustrašil, je ponovno izjavil, da ga je bilo sram. Predsednik ga je še vprašal, če ni imel nikoli opraviti z dekletom. Obtoženec je nekaj časa molčal, potem je pa priznal, da se je že ukarjal z dekleti.

Ker je bilo jasno, da bi obtoženec rad nekaj povedal, pa se sramuje pred občinstvom, je predsednik na zagovornikov predlog odredil tajno obravnavo. Popolnoma se je obravnavo nadaljevala in obtoženec je prekalil vse prvotne izjave glede umora. Podpolkovnikove soproge ni hotel umoriti. Predsednik je potem prečital protokol, sestavljen z obtožencem na vojaški prokuraturi. Slednjič je začel obtoženec pripovedovati, kako je prišlo do umora.

Polkovnikovo soprogo je ustrelil v sredo 22. maja. Zgodaj zjutraj je prinesel s trga mleko in gospa mu je odprla. Takoj nato ga je poklicala in mu naročila, naj obriše okna. Odgovoril je, da ne bo več delal in začel je obuvati čevlje, da odide z doma. Gospa je stopila iz spalnice in mu zagrozila, da pove kapitanu in možu, da noče delati. Gospa se je vrnila v spalnico in ga znova poklicala. Ko je stopil v spalnico, je sedela baje v nočni srajci na postelji in mu je ponovno zagrozila, da bo ustreljen, če ne bo hotel delati. Boječ se posledic, je potegnil vojak iz žepa revolver in ustrelil polkovnikovo soprogo v prsa. Nesrečnica se je zgrudila na posteljo in ker ni bila smrtno ranjena, je začela klicati na pomoč. V strahu, da bi ne slišali njenih klicev sosedje, je planil vojak na posteljo in začel obdelavati svojo žrtev z rokami in nogami. Gospa se je branila, zagrabila je vojaka za vrat in tako sta se zatrkjala s posteljo. Vojak je pograbil kuhinjski nož in začel gospo obdelovati z njim. Zabodel jo je dvakrat v prsa in večkrat tudi v vrat. Tako jo je končno umoril.

Po umoru je odšel v vojaško barako, kjer je izročil svojemu svaku denarnico z malenkostno svoto, ki mu jo je bil poslal oče iz Amerike. Potem se je klatil po taborišču, ukradel je nekemu tovarišu puško in pobegnil iz taborišča. Ustrelil je petkrat, da bi alarmiral vojske, ni hotel nikogar zadeti. Končno je pobegnil v gozd in zaspal.

Ponoči ga je zbudil dež in takoj se je zavedel svojega položaja. Selezvečer se je vrnil v taborišče, hotel se je javiti. Toda povsod je videl oborožene patrulje, katerih se je tako ustrašil, da je znova pobegnil. Prespal je v bližnji kopici sena in ponoči se je neopazno splazil v stanovanje poročnika Hoška, ki je bil na dopustu. Tu se je dobro navedel in drupal. Nepričakovano je prišla v poročnikovo stanovanje gospodinja, ki pa ni vedela, da ima pred seboj morilca. Od dolgega da sa se je v nedeljo prebrikel v poročnikovo civilno obleko, ko se je pa poročnikov sluga nenadoma vrnil in zagledal Bebebo s puško v roki, je pobegnil. Videc da je izdan, je znova pobegnil in prespal noč v senu. Naslednje noči se je vrnil v vojaško taborišče, kjer so ga aretirali.

PRIPRAVE ZA NOVO EKSPEDICIJO NA SEVERNI TEČAJ

Priprave za polet "Graf Zeppelin" na severni tečaj hitro napredujejo. Predsednik družbe Aero-Arktik je s Fridjofom Nansenom že določil pogram ekspedicije. Število udeležencev bo strogo omejeno. Zato bo moral opravljati vsak član ekspedicije po več funkcij. Ekspedicije se udeležita samo dva novinarja in sicer zastopnik ameriškega tiskovnega koncena, ki je na ekspediciji finančno udeležen, in pa zastopnik nemškega tiska. Ekspedicija se bo vršila v etapah. Izhodišče bo norveško mesto Troms, kjer bo skladišče živil in pogonskih snovi. Iz Tromsja krene zrakoplov po ameriški strani polarnega ozemlja v Fairbanks na Alaski, kjer bo druga baza. V Fairbanksu bo obenem glavna operacijska baza ekspedicije. Tu ostane ekspedicija nekaj dni, potem pa krene dalje. Blizu severnega tečaja namerava pristati, da prouči ta del zemlje. V Tromsju se povrne ob azijski strani Arktide.

"Graf Zeppelin" bo moral preleteti približno 18.000 km. Za to progo bo rabil zrakoplov 20 do 25 dni. Vrteti so pa tudi dnevi poletka. Zrakoplov vzame s seboj poleg običajne navigacijske in radioopreme za vse članke ekspedicije polarno opremo, kakor sanje, polarni pgo, živila za 30 dni, orožje, strelivo in prenosne radio-postaje. V aprilu je vreme za polarno ekspedicijo najugodnejše. "Zappell" polarna ekspedicija je samo prva etapa v delovanju družbe Aero-Arktik, ki je sklenila temeljito proučiti polarne kraje. To je važno za bodoče polete nad polarnimi kraji, kajti zrakoplovi morajo v prvi vrsti računati z vremenom. Znanstveni vodja ekspedicije bo Fridjof Nansen, njegova pomočnika pa prof. Versen in doktor Bruns.

Dr. Eskener je prepričan, da bo zrakoplov v ugodnem vremenu lahko pristal na polarnem ledu. Če se posreči prva, bo organizirana takoj druga polarna ekspedicija.

Bajno bogastvo indijskih princev.

Težko je oceniti bogastvo indijskega princa, kajti njegovo najdražje imetje so dragulji. katerih vrednosti navadno niti sam ne pozna. Drazavne dragulje stražijo uradniki, ki jih pokažejo vladajočemu princu samo enkrat in sicer ob nastopu prestola. Kot vladar lahko nosi nekaj draguljev, pa tudi ti imajo neizmerno vrednost.

Maharadža iz Kapurthale, ki pogosto poseja Anglijo, ima četrt milijona funtov sterlingov letnih dohodkov. Dragulji, s katerimi je okrašena njegova obleka so vredni najmanj en milijon funtov sterlingov (angleški funt sterling je vredn 4.85 v ameriškem denarju). Romantični maharadža iz Indore je pred leti odredel prestolu Država mu je določila pokojnino v znesku 50.000 funtov sterlingov. Pozneje se je oženil z Američanko Nancy Millerjevo in ji odmeril deset tisoč funtov sterlingov letnih dohodkov. Mož ima pa še tri indijske žene in vsaka dobi letno 10.000 funtov sterlingov. Na vsakdo je povabil 52.000 gostov in pojedina je trajala cel teden. Navedi je podaril maharadža za 300.000 funtov sterlingov draguljev. Preproga iz biserov, na kateri sta žen in nevesta sedela, je vredna en milijon funtov sterlingov. Topovi, s katerimi so streljali na čast novo poročencema, so bili okovani z zlatom in srebrom. Siromakom so razdelili na dan poroke 20.000 funtov sterlingov. Maharadža je dal nedavno renovirati svojo palačo in samo renoviranje kopalnice je stalo 200 funtov sterlingov.

Ko je prišel maharadža in Patiale pred leti v London, je najprej nadstopja v hotelu "Savoy" in plačeval visoko najemnino celo leto. Spremljalo ga je nad 200 tajnikov. Tudi njegovo bogastvo je bajno. Letnih dohodkov ima pol milijona funtov sterlingov. Njegove palače so polne dragocenosti. Samo na obleki nosi za 200.000 funtov sterlingov draguljev.

Maharadža iz Kasмира ima dva in pol milijona funtov sterlingov letnih dohodkov. Pri kronanju je imel na sebi dragoceno oblačilo, vredno nad en milijon. Njegova kočija je bila posuta z dijamanti, njegovi priljubljeni konjčki se je kaj lesketal v smaragdih. Največji smaragd je vreden 30.000 funtov sterlingov. Po kronanju se je vršila velika pojedina, na katero je bilo povabljenih 50.000 gostov, med njimi 200 indijskih princev. Jedli so samo iz zlatih in srebrnih posod.

Ogromno je tudi bogastvo maharadža iz Barode, ki ima 5 milijonov funtov sterlingov letnih dohodkov. Eden največjih dijamantov, Zvezda juga, je shranjen v njegovi palači. Tu je tudi znameniti ovratnik, zložen iz 500 dijamantov in smaragov, pokrit z biseri in velikimi rubini.

Najbogatejši je pa maharadža Nizama iz Hajderabada. Njegovi običajni letni dohodki znaša o nad 10 milijonov funtov sterlingov. V tosnici so pa še večji. Njegovi dragulji so neprecenljivi. Mož ima namesto gumbov velike dijamante, kupa, iz katere pije lekarstva, je tudi.

BELEBA OBDOJEN NA SMRT

Pred kratkim je bilo poročano o senzacionalni porotni obravnavi proti vojaku Bebebi v Uzhorodu v Podkarpatski Rusiji, ki je umoril soprogo podpolkovnika Paclika. Pod težo dokazov se je obtoženec skesal in priznal svoj zločin. Podpolkovnikovo soprogo je umoril zato, ker mu je velela, naj pred odhodom z doma tretje obriše okna. Ko mu je branila oditi, jo je ustrelil v prsa, potem jo je pa udaril se po glavi in ko se ni več ganila, ji je zasačil kuhinjski nož v srce. Poneje se je javil svojemu poveljniku, pred katerim je pokleknil in svečano izjavil, da ni hotel podpolkovnikove soproge poslati.

Ta dni je bila obravnava zaključena. Posvetovanje porotnikov je trajalo skoro dve uri. Glavno vprašanje glede zavratnega umora so potniki soglasno potrdili in Bebeba je bil obsojen na smrt na vešalnih. Ko je predsednik senata čital smrtno obsodbo, je Bebeba mirno stal, ker obsodbe ni razumel. Ko so mu jo pa prečitali v rusščini, se je zgrmudil na tla. Pomiril se je žele, ko je zvedel, da vloži zagovornik ničnostno pritožbo.

Svojim znancom je izjavil, da smrtno obsodbo ni pričakoval.

LATINICA V RUSIJI

Že l. 1922. so začeli uvajati med turskimi in tatarskimi plemeni Sovjetske Rusije latinsko abecedo. Na čelu je bil Azerbejdžan, ki so mu sledili Uzbekistan, Dagestan, Krim in druge zvezne dežele. Ker pa je nastopila vsaka država s svojimi načrti in sistemi, se je osnoval predlanski "Vseruski odbor za novo abecedo v Sovjetski Rusiji" s sedežem v Bakuju. Ta odbor je prirejal po raznih krajih propagandne kongrese, ki so v tem pogledu mnogo koristili. Do letošnjega leta je sprejelo že kakšnih 30 milijonov ljudi tatarskega, iranskega in mongolskega plemena enotno latinsko abecedo. Zanimanje zanj je zelo veliko. Azerbejdžan je sedaj tudi oficijelno sprejel novo pisavo.

GASILEC — POŽIGALEC

V Johannisthalu pri Berlinu je bila v zadnjih mesecih celo vrsta požarov, za katere niso mogli dognati pravih vzrokov. Prebivalstvo je bilo zbeganost. Slednje so postavili ponehne straže in pazili na vseh koncih in krajih, da bi zale "li požigalca. Pred nekaj dnevi so videli mladega gasilca, obrtnika Fritzka Kaufmana, kako je tekkel z nekega hleva, v katerem se je kmalu nato pojavil ogenj. Prijeli so ga in mladi gasilec je priznal, da je on zažgal hlev in da ima tudi on na vesti zadnjih petnajst požarov v Johannisthalu. Kaufman je bil najbolj vnet gasilec, prvi povsod na najvarnejših mestih požara, bil je pogumen in postrvovalen do skrajnosti. Obvladal ga je pa strast da kaže svoje bravure pri požarih in ker je gorelo le poredkom, si je s požigi sam ustvarjal priliko, da se je pozneje pokazal junaka.

ALJEHIN — BOGOLJUBOV

Znani ruski šahist Evgen Znosko-Borovski priobčuje v pariških "Poslednjih Novostih" zanimiv članek, v katerem je izpovedal kako se vedeta Aljehin in Bogoljubov med šahovskim turnirjem za svetovno prvenstvo v Wiesbadnu.

Ophzovati slavnega šahista prigril je zelo zanimivo, pravi Borovski. Aljehin sedi v naslonjaču in se ves zadržuje v igro. Včasih se nasloni nazaj zadovoljno pogleda figure in htenici smehljati prita, da mu je smilila v glavo srečna misel. Po peti čisto vstane in začne hoditi po sobi, včasih se pa ustavi pred svojim nasprotnikom, kakor da bi hotel uganiti njegove misli. V presledkih med pojedninimi potezami rad govori, večkrat se pa namenoma izogiblje vsakemu pogovoru. Na okroglem zadovoljnem obrazu mojstra Bogoljubova ni videti sledov tekih misli. Samo če se mu zdi položaj zelo ugoden, ne more skriti veselja in zadovoljstva. Vstane redko, sedi nepremično v visokem naslonjaču, naslonjen na mizo in podoben kipu, ki nima živcev.

POTREBUJEMO 30 MOŽ

za delati 42" francoske doge. Imamo pogodbo za 3 milijone dog in jamčimo delo za 3 leta. — Vprašajte pri: Beechwood Band Mill Co., Cordale, Ga., ali Joe Herlevich, Co. Beechwood Band Mill Company, Rhine, Ga. (3x 10.11.12)

POTREBUJEM 30 MOŽ

za delati drva, plača \$2.20 od klatre, lep stoječ gozd, delo za celo leto pri Clawson Chemical Co. — Frank Knaus, Barnes, Pa., Warren, Co. (2x 11.12.12)

BREZPLAČNI POUK.

BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se žele naučiti angleški in hočejo postati državljani Združenih držav. Oglasite se za pojasmila v ljudski šoli št. 27, East 41. cesta v petek zjutraj ob 10. do 12., soba št. 308, ali pa v ponedeljek in sredo ob 3. do 5., soba 413.

Peter Zgaga

Hoover in MacDonald sta se sporazumela. Vsaka vojna med Združenimi državami in Anglijo je baje izključena.

Pa tudi drugod po svetu se ne bodo vojne več vršile.

Hoover in MacDonald sta postena cloveka in imata baje kristalno čiste misli in namene.

Toda pomisliti je treba, da je na svetu še dosti kajzerskih natur in da tudi Principi s hudo razmišljajo.

Prvi, ki gleda washingtonski porazum postrani, je Musolini.

Iz enostavnega vzroka, ker ni bil navzoč in ker on ni vedel, ali ne besede.

Druga je Francija, ki je vedno misli, da ima pateti na odločevanje glede vojne in mira.

Pa ni tako. Versalska mirovna pogodba je bila sklenjena nji v prid, toda pomisliti mora, da se danes že naša siko kesa, ki je versalsko pogodbo podpisal.

Navzlic temu bodo pa enkrat minili časi, ko bodo diplomati odločevali o miru in vojni.

Odločevali bodo narodi in bodo odločevali za mir.

Kako je kaj v okolici Fly Creeka, Cooperstowna, Worcestera itd.?

Ali so farmerji že pozabili na Newyorcane?

Baje bo par slavnikaških bosov mufalo tja gori, da bo farmerjem njihova originalna industrija bolj pri rokah.

V tem slučaju bodo seveda hodili v New York na poletne počitnice.

Iz Ljubljane so dospale Blaznikove Pratike.

Blaznikova Pratika je jako priporočljiva.

Majhne svetnike kaže v črni barvi, velike pa v rdeči, prav ta majhnen svetnikov na niti ne omenja.

Saj tudi ni potreba. Mi Slovenci smo navdušeni le za velike svetnike.

Da sta iz Pust in sv. Martin na pravem mestu, pa je potrjena slovenska duša zadovoljna.

Pratika kaže tudi sneg, dež, klavo in jasno vreme.

Sami ne vem, po katerih podatkih.

Toda več rojakov mi je povsem resno in odkritosrčno zatrnilo, da pogodi vreme bolj natančno kot vsakršni vremenski opazovalci.

Slavski voditelj Tuka je bil obsojen na petnajst let ječe, češ, da se je paldajši z Madžari.

Na Madžarskem bi podobna obsodba ne bila mogoča, če bi ga lahko iskal, pa bi ne dobil Madžara, ki bi s Čehoslovaki potegnil.

Prijatelj Jože mi poroča iz Most pri Ljubljani, da je prejšnji teden obtrgal svoj mali vinograd.

Zavidanja je vreden. To mora biti prijetno delo.

O, koliko je naših ljudi, ki niso še nikdar videli vinograda, dočim so z groznim sokom prav vsi v precej ozkem sorodstvu.

Značilen je odgovor rojaka, katerega je bolezen vrgla na bolniško posteljo.

Poklicali so zdravnika, in zdravnik ga je vprašal o tem in onem. Na zdravnikovo vprašanje, kak apetit ima, je odkritosrčno odgovoril:

— Z mojim apetitom je pa tako, gospod dohtar: — Jem že še, jem, toda pijača, pijača se mi pa nikdar ne ustavi.

— Oh, Zgaga, včas si pa nazarensko pust! — mi očita lepa neznana prijateljica.

Vsaka neznana prijateljica je namreč lepa.

Clovek vsaj misli, da je. Jaz sem prepričan, da je lepa. To je menda zadosten poklon.

Zahvale mi potrebujem nobene. Le, kadar bo zopet pisarila, naj piše: — Oh, Zgaga, saj si olrajt.

Saj beseda ni konj, in lepa beseda lepo mesto najde.

Tako naj piše, pa bo potrošano moje srce.

Sicer pa: I don't care.

Glavna privlačna sila,

ki nam dovaja dnevno vloge na SPECIAL INTEREST ACCOUNT, je poleg bočnega poslovanja

Popolna varnost pri nas naloženega denarja.

Obresti po 4 $\frac{1}{2}$ % mesečno obrestovanje.

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Iz Jugoslavije.

Naraščanje števila samomorov v Zagrebu.

Na medicinsko higijenični razstavi na zagrebškem sejmu je med drugim tudi statistika o samomorih v Zagrebu. Iz statistike je posneti, da število samomorov v Zagrebu stalno narašča.

Leta 1927 je bilo v Zagrebu zabeleženih 65 samomorov, lani je število poskočilo na 94, letos pa bo tudi najbrž to število prekoračeno. Večina samomorilcev tvorijo moški.

Značilno je, da je največ samomorov jeseni in da se 70 odstotkov samomorilcev zastrupi s otcovo kislino, po kateri najraje segajo ženske. Največ samomorilcev je med 20. in 30. letom. Na samomorilce najbolj učinkuje slabo, deževno ali megleno vreme, kar je iz statistike točno razvidno.

Čudodelna lilijska v Sremski Mitrovici.

Iz Sremske Mitrovice poročajo o "čudodelni lilijski" sv. Alojzija. V tamniški cerkvi sv. Demetrija je kip sv. Alojzija, zaščitnika mladine. Na dan sv. Alojzija, t. j. 21. julija, je cerkvenikova žena odstranila ploščinasto lilijsko iz svetnikovih rok in mu stisnila v roko naravno lilijsko. Ko je nedavno brisala v cerkvi prah, je presenečena opazila, da se je sicer lilijska posušila, da pa poganja nove popke. Razvilo se je 21 lepih popkov.

Zanimivo je, da je bila lilijska v leseni svetnikovi roki in da ni imela potrebne lage. Lilijska je brez korenin in gre samo za štebelece s posušeni cvetovi brez listov. Seveda se je vest o "čudežu" naglo raznesla po Sremski Mitrovici in verniki so začeli kar trumoma drveti v cerkev. Za slučaj se zanimajo tudi cerkveni krogi in učenci.

Slučaj proučujeta tudi znana biologa Matija Krmpotić in Fedor Biljević, ki sta vzela več popkov s seboj in bosta skušala nenavaden pojav pojasniti z znanstvenega stališča. Tamošnji župnik dr. Fr. Rački je prepovedal lilijsko odstraniti, dokler učenjaka ne pojasnita zagonečnega pojava.

Podgane v zagrebškem Zoo.

V prostorih zagrebškega Zoo so se zadnje čase silno razmnožile podgane, ki delajo veliko škodo in so zlasti nevarne manjšim živalim.

Uprava zagrebškega Zoo na vse načine preganja podgane, pa jih ne more zatreti. Strupov si uprava namreč ne upa nastavljal, boječ se, da bi se ne zastrupile živali. Nastavila je past, pa so se ujele tudi druge živali.

Na 20 let obsojen morilec.

Pred okrožnim sodiščem v Sremski Mitrovici se je te dni vršila razprava proti 18-letnemu Lazarju Stojanču, ki je bil obtožen, da je v noči od 4. na 5. julija na železniški črtnici s sekuro ubil spečega kretničarja Stevana Magoča.

Za razpravo je vladalo v mestu splošno zanimanje. Začetek procesa je bil najavljen za 3. uro, toda ob 2. je bilo pred sodiščem toliko radovednežev, da so stražniki komaj vzdrževali red.

Stojanac je pri razpravi izpovedal, da je ubil Magoča zato, ker mu je bil dolžan 100 dinarjev in mu jih ni hotel vrniti. Tudi je nahujskal svojo ženo proti njemu in ga je nekoč pretepel. Dejanje je izvršil

iz osvete. Nasprotno pa so priče izpovedale, da je Stojanac zalezoval mlado kretničarjevo ženo in da ga je Magoč zato pretepel.

Sodišče je morila obsodilo na 20 let ječe. Smrtni kazni je ušel le zato, ker je še premlad.

Morilec je sprejel kazen s ciniznim smehljajem.

Tragična smrt poporočnika Vasiljka Mariča.

Žrtev prometne nesreče je postal 26. septembra zvečer v Zagrebu konjeniški podporočnik Vasiljko Marič, znan tudi ljubljancem kot eden najboljših jahačev v jug. državi. Letos v maju se je udeležil skakalne tekme v Ljubljani in s svojim konjem "Zmaj od Bosne" je odnesel prvo nagrado.

26. septembra zvečer se je peljal Marič z motornim kolesom in na križišču Gajve ulice in ulice Kraljice Valerije se je pripetila usodna nesreča. Marič se je zaletel z motornim kolesom v avtomobil, v katerem se je vozil sin nekega zagrebškega veletrgovca. Nesrečno je odletel s tako silo v blatnik avtomobila, da si je prebil lobanjo in obležal nezavesten. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je pa zjutraj težkim poškodbam podlegel. Koga zadene krivda, na nesreči, še ni znano.

Prijet defraudant.

V Vrhu je policija prišla trgovca z žitom Alfreda Kleina, ki je ponesl večje zneske. Pri zaslišanju je mož ponemorne priznal, izgovarjal se je pa, da se je zašepkural. Izročili so ga državnemu pravdniku v Beli cerkvi. Najbolj je oškodovan trgovec z žitom Bernhard Klein v Vrhu, ki trpi 157.000 dinarjev škode.

Vsega je Alfred Klein ponesl 200.000 Din.

Dr. Kulčar izročen sodišču.

Politični odsek zagrebške policije je končal preiskavo proti dr. Kulčarju, ki je mnoge po krivem cenzuriral komunistične propagande. Zbrani material proti odvetniku je bil izročen sodišču, v sodne zapore pa je moral s svojim pisarjem Jurčecem tudi dr. Kulčar. Zagovarjal ga bo dr. Pavlovič.

Samomor pod vlakom.

Med postajama Darda in Osijekom je skočil pod vlak neznan moški. Vlak mu je odtrgal glavo. Komisija je ugotovila, da je samomorilec identičen s 44-letnim Ivanom Horvatom iz Belega Manastirja.

Uboj radi dekleta.

V mostarskem selu Dragomanovići je bila te dni cerkvena proslava, na kateri sta se sprla seljaka Ivan Soldo in Ante Cigić radi dekleta. Oba sta namreč zalezovala eno dekle, ki pa je bilo bolj naklonjeno Cigiću. Soldo je bil na tekme zelo ljubosumen in na cerkveni proslavi je nenadoma izrazil prepričanje, da je Soldo potegnil nož in sunil nasprotnika v prsa. Nasrečni Cigić je kmalu poškodb podlegel, Soldo pa so o-rožniki aretirali.

Strašna smrt.

V Velikem Bečkereku se je pripetila strašna nesreča. 18-letni trgovski uslužbenec Lazar Budimir iz Srbskega Intebaja se je na obrežju Princeze Jelene s kolesom v polnem diru zaletel v nasproti vozečega izvoška. Nesrečno se je nabodel na oje, ki se mu je zarinilo med rebra, mu več reber zlomilo in ga tako poškodovalo, da je bil takoj mrtev.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

NAZNANILO ODPRI SEM OBRT ZA PLESKANJE IN POPRAVILA AVTOMOBILOV

in se vam priporočam.

H. DERGANJ

Jerome Auto Painting Co.

120-15 — 101st Ave., (Jerome Ave.)

RICHMOND HILL, L. I. S. L. N. Y.

KATOLIŠKA STOLETNICA

Pred kratkim so praznovali v Londonu stoletnico katoliške emancipacije. Na desni vidite kardinala Bourna, ki vodi procesijo iz Westminsterke katedrale. Proslave se je udeležilo nad 50.000 oseb.

Osveta zaljubljenega Armenca.

Te dni je izginila z vrta vile romunskega vladnega svetnika Matrisca blizu Bukarešte njegova štiriletna hčerka. Oče je takoj obvestil policijo, toda vse njeno prizadevanje najti deklico je bilo zaman. Šele čez nekaj dni je dobljen bil oče po pošti zavoj v katerem je bilo hčerkino truplo. V slehernih ročicah je držala mrtva deklica listek, na katerem je bilo zapisano:

"Milostiva, gotovo se spominjate konflikta, ki sem ga imel z vašim možem v Bukarešti. Takrat sem vam prisegel, da dosežem na vaši hčerki ono, kar ste mi vi odklonili. Osveta je sladka".

Obdukcija trupla nesrečnega otročeca je pokazala, da je zločinca deklico pred umorom oskrnil. Letos v februarju se je seznanil vladni svetnik Matrisca v neki restavraciji v Bukarešti z Armencem Ramaido. Vročekrni Armenec se je na prvi pogled zaljubil v njegovo lepo ženo. Neprestano jo je nadlegoval, čeprav ga je dosledno odklanjala. Nekoč se je celo zgodilo, da jo je v hotelu javno poljubil. Mož ga je oklofotal in vrzel iz lokala. Drugi dan je Armenec brez sledu izginil iz Bukarešte. Pred od-

hom je pisal vladnemu svetniku, da se mu bo kruto osvetil. Zakonec Matrisca sta pa kmalu pozabila na ta incident in šele ko sta se spornila na vsiljivega Armenca. Policija je napela vse sile, da izsledi zločinca, toda mož je izginil brez sledu. Ugotovila je, samo, da se je 12. avgusta mudil v Sofiji, 14. in 15. avgusta pa v Bukarešti. Zasledovanje je te težje, ker je nastopal Armenec pod izmišljenim imenom in ker ni iz Skadra, kakor je zatrjeval.

ČRNOGORSKI ZOBJE.

Po južnih krajih Jugoslavije potuje zadnje čase berlinski zdravnik za zobe dr. Hans Siegfried. Svrha njegovega potovanja je proučevanje stanja zob pri raznih narodih. Doslej je dr. Siegfried prepotoval Alžir, Maroko, Palestino, Egipt, Sirijo, Turčijo ter dve severni evropski državi, Norveško in Finsko.

V Jugoslaviji je doslej obiskal Hercegovino, Dalmacijo in Črno goro. Kolikor je mogel dosega pred-soditi, izjavlja, da je našel najzdravše zobe pri Črnogorcih.

Zadnja noč ruske carske rodbine.

Zvečer 16. julija 1917 se je vrnil car Nikolaj II. kakor običajno z izprehoda po vrtu v drugo nadstropje hiše trgovca Ipatjeva v Jekaterinburgu, kjer je bila carska rodbina internirana. Nič hudega sluteč je šel mimo velike sobe v pritličju, polne rdečih gardistov. Tu je bila strojna puška, pri kateri je stal vojak. Pozno ponoči je stopil v sobo, kjer je spala carjeva hčerka, komisar Jurovski in jo zbudil, če, naj se pripravi. Dejal je, da bo noč zelo nemirna in da naj zbudi svoje roditelje, ker bodo po ulicah streljali in ker ne more jamčiti za njihovo življenje, če ne odidejo v klet. Velika kneginja Tatjana je zbudila svojega brata, carica in carja. Carica je prvi hip prestrašeno gledala hčerko, potem se je pa nasmehnila, češ, da prihajajo. Na vprašanje velike kneginje, kdo prihaja, je carica odgovorila, da prihaja Kolčak z armado pravičnosti. Tatjana je molčala in obhajala, so jo zle slutnje. Carica pa ni slutila, da so ji ure štete. Ko se je carska rodbina oblekla, je odšla za komisarjem Jurovskim in njegovim pomočnikom Nikulinom v klet. Kar je nesel v naročju prestolonaslednika, ki je bil tako bolan, da ni mogel hoditi. Za carjevo rodbino je stopala komornica Demidova, oddelek rdečih gardistov, sluga in kuhar Karinov. Car se je presenečen oziral na pomnoženo stražo in ves prestrašen je zagledal ob komisarju in rdečem gardistu Medvedjevu skoro same tuje oblake. Niti sanjalo se mu ni, da ga spremljajo Latiši, ki so bili poleg Madžarov in Kitajcev, na glaslu kot najkrvoločnejši krivniki. Komisar Jurovski je poklical Latiše prejšnji dan iz mestne čezvrtice, da usmrte carja in člane njegove rodbine.

Mirno so stopili nesrečneži v klet, kjer so brlele luči tako slabo, da so se videle samo mračne stene. Car je stopil naprej in posadil prestolonaslednika kraj sebe na stol. Dvorni zdravnik Botkin je stopil k prestolonasledniku, bil je miren in bled. Zdelo se mu je smljivo, da so rdeči gardisti tako svečano mirni. Carici in ostalim članom rodbine je Jurovski zapovedal, naj stopijo za to skupino. Tedaj je postala pozorna tudi carica. Opazila je, da je Jurovski nekam čudno razburjen. Zaslislala je nagle korake pomnožene straže pred hišo in bila prepričana, da prihajajo belogardisti. V duhu je že videla Kolčakovo vojsko. Kakor vedno, je tudi tik pred tragično smrtjo poka-

zala svoje dostojanstvo. Jurovski se je ozrl na njo in na carja, potem je pa potegnil iz žepa polo papirja, rekoč:

— Nikolaj Aleksandrovič je napenjal s svojimi pristaši vse sile, da vas osvobodijo, pa se mu ni posredilo. Zdaj smo prisiljeni ustreliti vas.

Sele po teh besedah so člani carske rodbine spoznali, da so izgubljeni. Samo car je še vedno upal, da ga bodo njegovi pristaši osvobodili. Vsi so se ozirli na puške in revolverje Latišev, stoječih za Jurovskim. Samo car je začuden vprašal komisarja, kaj misli.

— Tole mislim! je zakričal Jurovski in oči so se mu divje zasvetile. Pomeril je in ustrelil. V naslednjem hipu je zadonela salva in pred hišo stoječi rdeči gardisti so silili samo še bolesto stokanje in hropenje. Stene kleti so bile okropljene s krvjo. Na tleh je bila velika mlaka krvi, v kateri so se valjali v zadnjih zdihljajih člani carske rodbine. Počilo je še nekaj strelcev in tragedija je bila končana.

Jurovski je hitel na stražnico in pozval deset mož z nosilnicami. Privlekli so več sani in improviziranih nosilnic. Pred hišo se je ustavil tovorni avtomobil in trupla so naložili nanj. Avtomobil je izginil v temo. Trupla so odpeljali v 20 km oddaljeno vas Koptaki. Iz vasi je krenil avtomobil v bližnji gozd, kjer so razgali trupla na grmadi. Samo kup kosti je kazal kraj, kjer je našel zadnji ruski car s svojo rodbino večni mir.

Ko so prišli na ta kraj Kolčakovi vojaki, so našli med drevesnim listek na katerem je bilo napisano:

Drogeriji "Ruske družbe" v Jekaterinburg. Dajte vojaku ki prinese ta listek, 80 kg žveplene kisline. — Komisar Jurovski.

Predlanskim je bil Vojkov kot zastopnik sovjetske vlade v Varšavi ustreljen.

KOBLICE V INDIJI.

Iz Krahija javljajo, da so pokrile indijski provinco Sindh, ki je bila nedavno žrtev velike povodnje, trumoma koblice. V Thar-Pakaru je naval te živali baje tolik, da bo uničil vse, kar je ostalo od povodnji. Najela je sicer letala in naročila trup, da bi z njim uničila zalego, a dozdaj se ne more reči, da je dosegla kakšen uspeh.

Koblince se pojavljajo v tako gostih rojih, da zatemnujejo podnevi solnce. Deželi grozi neusmiljena lakota.

FAKIRŠČINA, KI SE JE KONČALA S SMRTJO

Kakšne ekstravagante produkcije zanimajo današnji svet, o tem priča posebno početje raznih fakirjev, ki se dajejo zakopavati in vstanejo po gotovem številu ur ali dni "od mrtvih" ne da bi bili zavili mrtve hrane in kapljice pijače in da bi bi vdihovali zrak. Čudodelniki se hvalijo, da jim na povleje možganov otrpne telo in ostanje v tem stanju, dokler ne pride čas, ki so ga določili sami. Mnoge fakirje so pri takem početju razkrinkali za sleparje in jih nagnali v ječo. Zdaj pa se je našel eden, ki je plačal svoje fakirske umetnije z življenje.

V Cordovi na argentinskem ozemlju je zadnje čase nastopal fakir pod imenom Backaman, prav za prav Pietro de Castro, rodom Italijan. Leta in leta je hodil po svetov, gostoval v cirkusih in razkazoval strmečim množicam gledalcev svoje fakirščine. Uganjal je reči, da se se ljudem ježili lasje. Posebno slovita je bila njegova navidezna smrt, ki je trajala pet, šest, osmih deset ur. Mož se je dal položiti v krsto in zatrti z zemljo. Ko so ga čez toliko in toliko ur odgrebli, se je zbudil zdrav in čvrst v življenje.

S to produkcijo je Castro lani zbuhal senzacijo v Parizu. Za vsak večer svojega razkazovanja je prejel 10.000 frankov. Bil je zelo marljiv in si je v zadnjih letih na ta način pridobil milijonsko premoženje. Zato je že sklenil, da se v kratkem odtegne glumski karijeri in začne živeti redno življenje rentierja. To pa mu žal ni bilo usojeno.

Te dni se je dal v Cordovi zabiti v krsto, ki so jo nato spustili v zemljo in pokrili. Tri ure je trajala mučna produkcija in publika je zadrževala dihanje napetosti. Med tem so izpolnile čas druge točke sporeda. Na koncu je imela vseskup kronati senzacija. In bila je res senzacija, ko je klovn odgrnil zemljo ter privzdignil pokrov krste in s šibkim glasom naznanil občinstvu da je fakir zares mrtev. "Umrli je!" je dejal in zaplakal.

Prihitej je zdravnik, ki je preiskal fakirja in potrdil klovneve besede. Občinstva pa se je polastilo panično razpoloženje. Vse je hitelo na oder, da vidi mrtvega fakirja. Ležal na trebuhu, medtem ko je bil takrat, ko so zabili krsto in jo pokrili z zemljo, na hrstu. Iz lege nog in rok je bilo razvidno, da se je trudil privzdigniti les, pa tega ni zmogel. Zaradi pomatljakanja zraka se je zadušil.

Ameriški zdravniki se čudijo, kako je mogel Castro predvajati to točko leta in leta z uspehom. Najbolj pa je zadela smrt Castrove sorodnike v Kalabriji, ki se jim še sanjalo ni, s kako opasnimi produkcijami rine njihov Peter skozi življenje, da si kaj prihrani za stara leta.

SVINJA IZGRIZLA OTROKA

V hiši Mare Mendina, seljaka v Gabajevi gredi pri Koprivnici, so ostali otroci sami doma. Najmlajši otrok, 5-mesečna Jovanka, je ležala na podu. V sobo je prišla svinja in je otoku izgrizla obraz. Odgriznila je otoku zgornjo ustnico in ga težko poškodovala. Malo Jovanko so prepeljali v bolnico.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

ZASTONJ TRPEČIM OD NADUHE IN SENENE MRZLICE

Brezplačna poskusna metoda, ki se da poskusiti dobesno, brez izgube časa.

Mi imamo metodo za kontrolno naduho in mi hočemo, da jo poskusite na naše stroške. Ne oziirajte se, če je vaš slučaj zastarel ali nov, če je kronična naduha ali senena mrzlica, pišite po brezplačno poskusno naše metode. Ne oziirajte se, v kakšnem podnebnju živite, koliko ste stari in kje ste zaposleni, če trpite valed naduho ali senene mrzlice, naša metoda vam bo takoj pomagala.

Prav posebno jo želimo poslati onim, ki so že obupali, kjer so se vse oblike vdihavanja, opijeskih aparatov, dima "patentnega dima" itd. izjavile. Mi bomo dokazali na naše stroške, da je naša metoda določena, da odpravi težko dihanje, davljenje in strahovite napade. Ta brezplačna ponudba je preveč važna, da bi jo odlašali za en dan. Pišite sedaj in začnete danes takoj z metodo. Ne pošiljte denarja, pač pa samo spodnji kupon. Še danes.

BREZPLAČNI POSKUSNI KUPON
FRONTIER ASTHMA CO.
6221 Frontier Bldg., 462 Niagara St.
Buffalo, N. Y.
Pošljite brezplačno poskusno svoje metode na:

STENSKI ZEMLJEVID ZA VSAKOGAR

Človek, ki čita liste, ne more in ne sme biti brez zemljevida. Poročila prihajajo iz raznih tako malih in oddaljenih točk, da je potrebno znanje zemljepisja, če hočete poročilo popolnoma razumeti. Po dolgotrajnem iskanju smo dobili STENSKI ZEMLJEVID, s katerim bomo brez dvoma ustregli našim čitateljem. Na zemljevidu so vsi deli sveta ter je dovolj velik, da zadosti vsem potrebam.

CENA SAMO

\$1.00

(Za Canado \$1.20 s poštino in carino vred.)

Poštino plačamo mi in poljemo zavarovano.

VELIK ZEMLJEVID JE POTREBEN V VSAKEM DOMU

Edinole veliki zemljevidi zadostajo dnevnim potrebam. Če se morate posluževati atlasa, morate listati po njem in predno najdete, kar iščete, mine ponavadi dosti časa. Pred STENSKIM ZEMLJEVIDOM se pa lahko zbere cela družina in lahko razpravljajo o dnevnih vprašanjih. Na ZEMLJEVIDU lahko natančno ugotovite, kje se je zgodila kakšna nesreča, kje je porušil tornado, kam je došel letalec itd. Tudi otroci potrebujejo ZEMLJEVID, ko se uče zemljepisja.

Naš STENSKI ZEMLJEVID je pravzaprav skupina zemljevidov, ima šest strani, ki vsebujejo približno 6000 kvadratnih inčev. Delež je 13, širok pa 25 inčev.

Dostikrat ste že čitali v časopisih ali knjigah o krajih, ki vam niso bili znani. Vaše zanimanje bi bilo dosti večje, če bi vedeli, kje se nahajajo. Z našim ZEMLJEVIDOM je za to potreba ugodna.

V TEJ SKUPINI ZEMLJEVIDOV SO:

Veliki in krasni zemljevid celega sveta in vseh kontinentov, tiskan v petih barvah.

Velik zemljevid Združenih držav, na katerem so vse železnice in ceste.

Nov zemljevid za paketno pošto in Vodnik po Združenih državah.

Zemljevidi Pacifičnega Okeana, otočja in ameriške lastnine.

Opis dežel, mest, otokov, rek itd.

27 ZEMLJEVIDOV V STENSKEM ZEMLJEVIDU

Ne oziirajte se na to, če že imate zemljevid ali atlant, ta STENSKI ZEMLJEVID bo za vas velike važnosti. Ko ga boste en teden imeli, ga ne boste dali niti za pet dolarjev.

NAROČITE GA PRI:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 West 18th Street, New York

Grozdje RAZPOŠILJA po nizkih cenah

in osebno nadzoruje nakladanje vsake pošiljave. Kakor kaže bo letos pridelek prvovrsten in cene se bodo sukale od \$40. do \$75. za tona newyorškega grozdja, odvisno je kakšne vrste kdo naroči. Razred A je najboljši, razred B srednji in "unclassified" je pa vse od kraja zmešano. — Za obila naročila se priporoča — M. KRAINZ Gowanda, N. Y.

POUČNE KNJIGE
MOLITVENIKI

KNJIGARNA GLAS NARODA

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

IGRE
RAZNE POVESTI IN
ROMANI

MOLITVENIKI:

Marija Varhinja:	
v platno vezano	.80
v fino platno	1.00
v usnje vezano	1.50
v fino usnje	1.70

Rajski glasovi:	
v platno vezano	1.00
v fino platno	1.10
v usnje vezano	1.50
v fino usnje	1.70

Skrbi za dušo:	
v platno vezano	.80
v fino platno	1.20
v usnje vezano	1.65
v fino usnje	1.80

Sveta Ura (z debelimi črkami):	
v platno vezano	.80
v fino platno	1.50
v usnje vezano	1.60

Nehesa Naš Dom:	
v usnje vezano	1.50
v fino usnje	1.80

Kvišku srca mala:	
v platno vezano	.80
v fino platno	1.20
v usnje vezano	1.50

Hrvatski molitveniki:	
Utiha starosti, fina vez	1.00
najfinjša vez	1.60

Slava Bogu s mir ljudem, fina vez	1.50
najfinjša vez	.80
Zvonček nebeski, v platno	.80
fina vez	1.00
Vienae, najfinjša vez	1.60

Angleški molitveniki:	
(za mladino)	

Child's Prayerbook:	
v barvasto platno vezano	.30
v belo kost vezano	1.10

Key of Heaven:	
v usnje vezano	.70
v najfinjši usnje vezano	1.20

(Za odrasle)	
Key of Heaven:	
v fino usnje vezano	1.50

Catholic Pocket Manual:	
v fino usnje vezano	1.30

Ave Maria:	
v fino usnje vezano	1.40

POUČNE KNJIGE:	

Abecednik slovenski	.25
Angleško slovensko besedilo	2.00

Amerika in Amerikanci (Trunk)	.50
Angleška služba ali nauk kako se	.10

Anglo-slov. in slov. ang. slovar	.90
Boj nalezljivim boleznim	.75

Cerkniško jezero	1.20
Domski živnozdravnik, trd. vez	1.60

Domski živnozdravnik, broš.	1.25
Domski zdravnik po Knapiu:	1.25

Govodora	1.50
Gospodstvo	1.00

Iliri račun	.75
Jugoslavija, Melik 1. zvezek	1.50

2. zvezek, 1-2 snopci	1.80
Kuhinjska računica, — po meterski	.75

Meri	.75
Mletarstvo (Skafic)	2.00

Kritika srbska gramatika	.30
Knjiga o lepem vedenju:	1.00

Kratka zgodovina Slovencev, Hrva-	.30
tor in Srbov	.30

Kako se postane državljani Z. D.	.25
Kako se postane ameriški državljani	.15

Slovenska narodna mladina, ...	1.50
obsega 452 strani	
Slov. italijanski in italijanski slov.	.90

Slovar	.90
Srbska začetnica	.40

Spretna kuharica, trdo vezana	1.45
Sveto Pismo stare in nove zaveze, ...	3.00

lepo trdo vezana	
Sadno vino	.40

Učna knjiga in berilo laškega je-	.60
zika	

Uvod v Filozofijo (Veberr)	1.50
Veliki vseved	.80

Veliki slovenski spisevnik trgov-	2.25
skih in drugih pisem	

Vseilna kuharica	.50
Zdravila zelena	.40

Zel in plevel, slovar naravnega	1.50
zdravilstva	

Zbirka domačih zdravil	.60
Zgodovina Umetnosti pri Slove-	1.90

cih, Hrvatih in Srbih	
Zdravje in bolezen v domači hiši, ...	1.25

2. zvezek	1.20
Znanost in vera (Veberr)	1.50

RAZNE POVESTI in	
ROMANI:	

Amerika, povsed dobro, doma	.65
najbolje	

Agitator (Kersnik) broš.	.80
Andrej Hofer	.50

Arsene Lupin	.60
Bencka vedova	.35

Belgrajski biser	.35
Beli macesen	.40

Bela noč, mali junak	.60
Balkanska vojska	.80

Balkanska vojska, s slikami	.25
Berač s stopnjic pri sv. Roku	.50

Blagajna Velikega vojvode	.60
Boj, roman	.65

Burska vojska	.40
Bilke (Marija Kmetova)	.25

Biclini dnevniki	.60
Božni darovi	.35

Božja pot na Smarno goro	.20
Božja pot na Bledu	.20

Boj in zmaga, povest	.80
Cankar:	

Grešnik Lenard, broš.	.70
Mimo življenja	.80

Romantične duše	.60
Cvetke	.25

Cesar Jožef II.	.30
Cvetina Borogradska	.30

Čarovnica	.35
Črni panter, trd. vez	.80

Kazaki	.80
Križev pot, roman (Bar) trd. vez	1.10

Križev pot, roman (Bar) trd. vez	1.10
Križev pot, roman (Bar) trd. vez	1.10

Kaj se je izmislil dr. Oks	.45
Levstikov zbrani spisi	.90

1. zv. Pesmi — Ode in elegije —	
Sonetje — Romance, balade in	

legende — Tolmač (Levstik)	.70
2. zv. Otroške igre v pesenah —	

Različne poezije — Zavarjice in	
pušice — Jeka na Parnas, —	

Ljudski Gals — Kraljevski ro-	
kopis — Tolmač (Levstik)	.70

Trdo vezano	1.00
5. zv. Slika Levstika in njegove	

kritike in polemike	.70
Ljubljanske slike, Hlani lastnik	

Trgovca, Kupčijski stražnik, U-	
radnik, Jezični doktor, Gostilni-	

čar, Klepetulje, Natakara, Du-	
hovnik, ltl.	.60

Lov na ženo	1.00
Marijette	.50

Morski razbojnik	1.00
Mlad gozdar, broš.	.50

Moje življenje	.75
Mali Lord	.80

Milijonar brez denarja	.75
Mrtvo mesto	.75

Malo življenje	.65
Maron, krščanski deček iz Liba-	

nona	.25
Mladih zanikernikov lastni živo-	

topis	.75
Mlinarjev Janez	.40

Mosolino	.35
Mrtvi gostac	.40

Mali Klatez	.70
Mesija	.50

Mladost (Ivan Albrecht)	.25
Mladim sreem, Zbirka povesti za	

slovensko mladino	.25
Misterija, roman	1.25

Na valovih južnega morja	.30
Na različnih potih	.40

Na različnih potih	.40
Notarjev nos, humoreska	.35

Narod, ki izmira	.40
Naša vas, II. del, 9 povesti	.90

Naša vas, II. del, 9 povesti	.90
Nova Erotika, trd. vez	.70

Naša leta, trd. vez	.60
broširano	.60

Na Indijskih otokih	.50
Naši ljudje	.40

Nekaj iz ruske zgodovine	.35
Nihilisti	.40

Stiri smrti, 4. zv.	.35
Smrt pred hišo	.65

Strup iz Afrike	.50
Strup iz Judeje	.75

Spomin znanega potevalca	1.50
Stritarjeva Anthologija, trda vez	.90

broš.	.80
Sisto Sesto, povest iz Abrucev	.30

Sila medvedjega lovca, Potopisni ro-	
man	.30

Stric Tomova koč	.50
Student naj bo, V. zv.	.35

Sveta Notburga	.35
Spisje, male povesti	.35

Svitanje (Govekar)	1.00
Stezoledec	.30

Sopek Samotarke	.35
Sveta noč	.30

Svetlobe in sence	1.20
HALESPEAREVA DELA:	

Macbeth, trd. vez	.90
broširano	.70

Othello	.50
Sen Kresne noči	.70

SPLOŠNA KNJIŽICA:	
St. 1. (Ivan Albrecht) Ranjena	

gruda, izvirna povest, 104 str., ...	
broširano	.35

St. 2. (Rado Murak) Na Bledu, ...	
izvirna povest, 181 str., broš.	.50

St. 3. (Ivan Rozman) Testament, ...	
ljubljanska drama v 4 del., broš.	.30

St. 4. (Cvetko Golar) Poletno	
klasje, labrane pesmi, 184 str., ...	

broširano	.50
St. 5. (Fran Milčinski) Gospod	

Fridolin Žolna in njegova družina	
veselomiselne črtice I., 72 stran-	

ni, broširano	.25
St. 7. Andersoneve pripovedke, ...	

Za slovensko mladino priredila	
Uta, 111 str., broš.	.35

St. 8. Akt. št. 113	.25
St. 9. (Univ. prof. dr. Franc We-	

ber.) Problemi sodobne filozo-	
fije, 347 strani, broš.	.70

St. 10. (Ivan Albrecht) Andrej	
Termine, rihljena karikatura in	

minulosti, 55 str., broš.	.25
St. 11. (Povel Golia) Peterčkov	

poslednje sanje, božična povest	
v 4 slikah, 84 str., broš.	.35

St. 12. (Fran Milčinski) Mogočni	
prstan, narodna pravljica v 4	

dejanjih, 91 str., broš.	.30
St. 13. (V. M. Garsin) Nadežda	

Zgodovina o nevidnem človeku	
U. Žun, 112 str., broš.	.30

St. 14. (Dr. Karl Engliš) Denar, ...	
narodno-gospodarski spis, poslo-	

venil dr. Albin Ogris, 239 str., ...	
broš.	.80

St. 15. Edmond in Jules de Gon-	
court, Renee Mauperrin.	

St. 16. (Janka Samce) Življenje, ...	
pesmi, 112 str., broš.	.40

St. 17. (Prosper Marimee) Verne	
duše v vseh, povest, prev. Mir-	

ko Pretnar, 80 str.	.35
St. 18. (Jarosl. Vrchlicky) Opo-	

roka lukovnega grafičarja, vese-	
loigra v enem dejanju, poslovenil	

dr. Fr. Bradač, 47 str., broš.	.25
St. 19. (Gerhart Hauptmann) Po-	

topljeni zvon, dram. bajka v peti	
dejanjih, poslovenil Anton	

Funtek, 124 str., broš.	.50
St. 20. (Jul. Zeyer) Gompači in	

Komurasaki, japonski roman, iz	
češčine prev. dr. Fran Bra-	

dač, 154 str., broš.	.45
St. 21. (Fridolin Žolna) Dvanajst	

kratkeposnih zgodbic, II. 73 str.	
broš.	.25

St. 22. (Tolstoj) Kreutzerjeva	</

KRATKA DNEVNA ZGODBA

RUDOLF BAUMANN

ZGODBA IZ DŽUNGLE

Nekaljen nočni mir je v splošnem odlikoval pri Krasovih dostojno in prikupno življenje. Kadar je solnce zatonilo in je noč v črni naglici padala na šumo, je rodovni poglavar z zamolklim renčanjem zbral svojo razkropljeno družino na prikladno drevo k skupnemu spanju. V skupinah in gručah so se Krasovci stisnili v klopko na visokih prostih vejah, povsili dolgo repe naravnost nizdol nalk vetromerom se objeli, da jim bo topleje, nasrilo dlako zoper mušice in se pogrznili v sanje.

Sam Tjokra se je zakasnili. Mreže na sladke mangovce, je med njimi, da mu bo tako lahko kljubovati spancu kakor uiti skupnemu počivalnemu kloboču. Še nikoli ni čutil prstnih, godni h mankovcev v svojih ustnih mošnjicah, ker je letela in tekajoča gozdna žival obrala te ljubke sadeže pred končno zrelostjo, boječ se, da bo prišla prekasno.

Tjokra je zehaje zaostal, utonil v somrak in celo zaspana mati ga je pozabila.

Nekaj časa je skakljal kot brezumna prikazen po mangovem drevesu, preganjal vse drevesne podgane in pogoltnil v diru obilno svirajočih skržatov, ki so se udeleževali klasičnega nočnega koncerta, dokler ni sam samec kraljevski liki zmagalec in zapadel zaspanemu dolgočasju z dreganjem v plen. V spominu na gorke hrbe in trebuhe rodstva se je skušal sam vsestransko in varno objeti, pri tem pa se čedalje bolj manjšal in okrogli...

Medtem je vzel gorostasen, žolt mesec, na čigar obilici je plesalo nešteto mušic, počel enolične peči. Tjokru se je tako zadelo, kakor bi vsa te mušice hotele živeti ob njem in se po končanem plesu na luni usesti nanj za večerjo. Zato je strmo bočil vanje, dokler mu ni začelo migotati pred očmi, svojo polt pa je ščitil in ježil, da bi se pametne čim bolj zaščitil. Čemu uiti po kalongu prišli nočjo tako pomno škoda lepega spanja. Mušice so se zmerom rajale po mesecu. V sredi je bila ena posebno velika, morda njih bog in rodni glav? Ta zna brčkone pošeno pitati.

Čedalje se je "rodni glav" v tlo in vedno večal. Tjokra se je ugriznil v konec repa, da bi čutil, ali se bedi. Močno ga je zaskrbelo, vendar pa je rodni glav mušic bolj in bolj raste. Črno, še bolj črno se je širil po zlati obli ter otepal z dolnimi vražjimi krili pod seboj. Sedaj je že segal skoro preko velike lune in se še zmeraj razprezal. Tjokra je z grozo bolšal proti čudovišču in mističnem trepet ga je prešinjal. Takrat mušični poglavar celo ni imel več dovolj prostora na mesecu in je kljub temu še nadalje raste. Tjokru je rep okrepnel v topo poličko, vse štiri nožice so bile sklenjene v voz in tbrazček je obstajal malone zgolj iz oči, s

mušični poglavar je še vsedil debeli in debeči.

Iznenada je mesec zdrknil na enem črnem krilu nazaj v svojo zvezdnato strugo, in Tjokra je spoznal v čudovitem stvoru neznankega kalonga, ki je močje v drznem loku jadral proti mangovcu. Navzlic neizmerni olajšavi je Tjokra otožno misli na svojo daljno obitelj in se želel perotič, da bi mogel urno in žurno do nje. Ker se pa ta želja ni uresničila, se je Tjokra storil skoraj tako majhen kot mangov sad. Nato pa se je takoj zopet čim tanje in tesneje zleknil po sivem deblu, da pač ne bi nalikoval mangovemu plodu, saj kalong si prihajali sem vprav zaradi teh sadov.

Polagoma jih je pribiralo še več. Čezdalje več kalongov od iste točke na obzorju, toda mesec se jim je bil odmaknil in bil je še trohice srebro po njih. V kratkem jih je plulo gotovo trideset, štirideset, tisoč okrog drevesne krošnje, v kateri je Tjokra strahoma bedel, včenjen med odrasle. Njih kolobarji so se vedno bolj ozili, lepetanje s kreljutmi je postajalo venomer okornejše, dokler se ni prav največji obrnil ob vejo ter se je oprjel z upognjenim krempljem. Drug za drugim se je obesil za vejo. Mnkoma so plezali z navzdol visoko glavo, napol ogrnjeni v nepotna kožnata krila, gori in doli po vejah, da bi grizli sladke mangove. Pravkar so v svobodni zračni prosti nudili se prizor pravičine krasote, zdaj pa so bili neokretna, grda razbojniška drhal. Ob srečanju so vresčali, se med seboj prepirali in hlastali s strupenimi pasimi smreki.

Včasih so se spustili, razprostrli svoje nametno mehke krila in v krošnjah poletu postali spet lepi. Naposled jih je bilo to ali se več, vsi pribitaki okoli drevesa in skozi nje, razsipali zoreči sadeži, še hrešče razvali in ubogega Tjokrico neznanke plašili. Sicer je vedel, da kro žolci svet in sad, nikdar mesa. Toda osti zobci zlobnih živali so mogli pri napadu in obrambi strašno raniti.

Od tezanbe Tjokra kar ni mogel več strpeti, zlasti se je pomislil na svojo trdnost in moč spanja. Stranost obupa ga je prevzela in pokušal je, kako bi počasi, skoraj negibno, spolzel niz žleb, ki ga je delala skorja mogočnega debla. Že je imel na temni, odsojni strani nekaj opicjih dolžin za seboj, ko je žleb mahoma prešel v gladino ogromnega debla. Nemogoče, da bi se niže doli oprjel ter oklenil. Druga ni kazalo kakor brez hrupa zdrsniti ali pasti v neznano globino, polno strahotnih ponočnih zvez. V poslednjem časku pred izvršitvijo nevarne nujnosti je Tjokrov tipajoči konec repa začutil praznino v drevesnem trupu, ki je mogla pomeniti le duplo ali šupljino. Zaničujoč preteče drevesne kače ali

stonoge, se je Tjokra spustil nizdol, zagrabil s poslednjo močjo nagrabljen rob, se smelo zagnal v zevajočo odprtino, tečobni na voljno posteljo iz perja in preden je jadrno zaspal, še baš utegnili suniti z zadnjo nogo, da je brčnil v nočni zrak nekoliko mladih ptičkov, ki so se usajali.

KDO JE IZUMIL GILJOTINO

Splošno prevladuje prepričanje, da je izumil giljotino pariski zdravnik Guillotin. To pa ni res, kajti Guillotin je to morilno orodje samo priporočil. Giljotina je bila znana že v 15. stoletju v Italiji in na Škotskem in tudi Ludvik XIII. je dalja zločince obglavljati na giljotini v Touloussu. Tudi na mnogih starih slikah vidimo prizor murenja svetnikov z giljotino.

Pred nastopom zdravnika Guillotina v Franciji ni bilo enotnega načina usmrtnice. Krvniki so poslovali z mečem in sekiro, lomili so obsojencem kosti ali pa so jih privzeli v konjev na repe in jih raztrgali. Usmrtnice z mečem ali s sekro je bila privilegij višjih slojev. Šele borba za enakopravnost je navedla tudi vprašanje enakopravnosti na morišču. In tedaj je Guillotin opozoril na orodje, v katerem je rečeno, da mora biti vsakemu na smrt obsojenemu odsekana glava. Guillotin je trdil, da bi to orodje najbolje nadomestilo nerodnega in neravnega krvnika. Sekira giljotine je obtežena s 60 kg in ker pada z višine 30 m. odseka glavo v treh četrtinah sekunde tako, da obsojenec za mnoge sploh nima časa.

PEKINŠKI ČLOVEK

V dolini Čav-Ku-Tien, kakšnih 40 km jugovzhodno od Pekinja, so našli na okamenela ostanke človeških okostij, ki so vzbudili v učenjaskih krogih pravo senzacijo. Po dosedanjih ugotovitvah ne gre za nič manj nego za dolgo iskani "vmeeni čen" med človekom in opico, za pračloveka, ki se bolj nego vsi doslej odkriti približuje opicam.

To odkritje je plod devetletnega dela, ki ga je bil započel švedski raziskovalec dr. Anderson. Najprej je našel v debeli apneni plasti dva očito pračloveška zoba. Ker mu je manjkalo potrebnih priprav, ni mogel nadaljevati svojih raziskovanj na licu mesta. Tako je izročil zoba paleontologu dr. Zdanškemu, ki ju je vzel s sabo v Upsalo in ju tam temeljito preiskal. Ugotovil je, da gre za zob odraslega človeka in zob otroka. Potem so natančneje raziskovali dotično mesto v dolini Čav-Ku-Tien. Teh raziskovanj so se udeleževali kitajski učenjak dr. Li, švedski učenjak dr. Birger Bohlin in Kanadec dr. Davidson Black. Kralu so odkopali košček devetletnega otroka in ni minilo dolgo, pa so našli celjosti dele lobanje in nožnih kosti. Vse te najdbe so potrdile domnevo, da gre za najstarejšega pračloveka, kar so jih bili našli doslej. Seveda pa je našel tudi ta trditel kakor vsaka druga v zgodovinski znanosti na odločne ugovore. Najbolj hud je angleški profesor Elliottsmith, ki mu noče v glavo, da bi utegnili biti Azija zibelka človeštva.

Starokrajška porota.

Maribor, 20. sept.

Tajinstveni reparski morilec v Mariboru.

Danes je stal pred ljudskimi sodniki 29 letni zelar Josip Glas iz Pregrade na Hrvaškem, ki je obdolžen, da je 19. marca 1929 izvršil roparski umor nad Jakobom Širovnikom na minoritskem travniku v Zakulju pri Podlehniku. Obtožnica ga obtožuje obenem tudi goljufije in poverbe.

Zločin je bil izvršen na tale način:

V noči od 19. na 20. marca je bil na omenjenem travniku umorjen prekopčevalec živine Jakob Širovnik iz Lantove vasi na najbistnejši način. Najtežja rana, ki jo je Širovniku zadala zločinska roka, je bila dolga 20 cm in v območju nosa široka kakih 6 cm. Zdrobljene so bile vse nosne kosti in notranja stena desne očesne duple. Okrog žrtve so ležali drobci kosti in zobje, kar priča, da je storilec s topim predmetom še mlátil po žrtvi, ko je že ležala na tleh. Smrt je nastopila vsled izkrvavitve.

Umorjen Jakob Širovnik je odšel 18. t. m. v Krapino kupovat volne na tamkajšnji žvišev sejem. 19. marca pa se je vračal domov brez živine. Med potjo se mu je pridružil obdolženec in mu ponujal volje, ki jih je baje neke deček gonil za njim. V Smiljanovi grapi sta Širovnik in neznanec popila precej vina, ki ga je plačal obdolženec. Ob petih popoldne sta nadaljevala pot proti Ptuj. Od takrat ju ljudje niso več videli, pač pa so okrog 22. ure srečali Josipa Glasa, ko se je vračal sam. Ljudje takrat se niso vedeli, kdo je neznanec, tujec, vsem pa se je zdelo njegovo obnašanje sumljivo. Pozneje so neznanca razne priče, ko so ga dotično noč srečale, spoznale v Glasu, današnjem obdolženec. Ljudski glas je takoj instinktivno obsodil neznanca kot morilec. Glas se je 23. marca sam javil pri sodcu v Ptuj, češ, da mu je brat povedal, da en orožnik iz njegove Seveda je pa obdolženec zaskrbljen, da bi bil on morilec Širovnika. Zogovarjal se je, da sta se z umorjenim spila, predno sta se razšla in da ga je Širovnik udaril trikrat s palico, kar mu obdolženec ni ostal dolžan, da pa je pobegnil, ko je slišal za seboj kričanje: "Krišus, udari ga!" — Kaj se je kasneje zgodilo z umorjenim, pravi, da ne ve. Trdil pa je, da ni v noči srečal nobenega človeka. Pri zasliševanju je ponovno zašel v protislovja, ki po trditvi obtožni-

ce samo potrjujejo njegovo krivdo. Zlasti obožljiva je za Glasa, da je bil pred umorom silno zadržan in je imel na vratu celo tožbe radi dolgov, dragi dan po umoru pa je prinesel ženi krog 3000 Din, da bi plačala nek dolg. Ugotovljeno pa je, da je imel Širovnik s seboj okrog 10.000 Din in da je ta denar imel v listnici v skritem blačenem žepu med nogami, dočim je bil ta žep, ko so ga našli umorjenega, ves raztrgan in listnice ni bilo v njem. Videlo se je, da je morilec z vso naglico iskal denar in trgal žepa.

Razpravi predseduje ss. dr. Pihler, drž. pravdnik je Sever, zagovarja dr. Lasič.

Porotnikom so bila stavljeni 4 vprašanja zaradi umora, sleparstva, poverbe in ponovnega sleparstva. Porotniki so prva tri vprašanja potrdili z 10 glasovi proti 2, dočim so zadnje soglasno zanikali. Glas je bil nato obsojen na smrt na vesalih. Njegov zastopnik je prijavil ničnostno pritožbo.

PADEC LUNAČARSKEGA

J. E. Šrom, moskovski dopisnik "Prager Presse", pošilja svojemu listu poročilo, v katerem razmotri padec bivšega ruskega prosvetnega komisarja Lunačarskega in razgalja vzroke, ki so bili somerodajni, da je Lunačarski izročil svoj portfelj moži, ki je doslej oskrboval prosvetne zadeve v rdeči armadi.

Lunačarski, veli Šrom, je eden najboljših mož boljševiške stranke in komunistične revolucije. Njegova naobrazba je velikanska, njegova umetniški talenti je nesopren, tudi njegova govorniška erudicija je brez primere. Toda ker je povsem bohem in nesistematičen ter plitv, je izgubil precej svoje veljavo ter med seboj režima.

Bilo bi pa napačno reči, da je moč padel zaradi politike. Kaj šet! Bil je vedno dober komunist, discipliniran in našel si ga vedno tam, kjer je bila večina. Lenin je bil zanj absolutna avtoriteta. Gospodarska podlaga politične borbe ga ni nikoli posebno zanimala. Plovat je s širokim tokom oficijelnega komunizma in je bil vedno stranki na uslugo kamer ga je postavila v službo.

Njegov padec pomenjuje precejšnjo bazo — cherchez la femme! Lunačarski je namreč velik človekovega lepega spola. Pripoveduje se, da je prejel nekoč Kalinin od neke vaske učiteljice pismo, v katerem mu je dala izjavila svojega ljubezen. Zapisal je na zalepko: V rešitve Lunačarskemu! Ta prigoda, če je resnična ali ne, dovolj karakterizira bivšega rdečega prosvetnega šefa in njegovo razmerje do ženske.

Lunačarski se je torej zaljubil in je prišel pod vpliv mlade, a povprečne igralka Moskva teatra v Moskvi, gospe Rosenellove, ki pa ni samo mlada, ampak tudi lepa in ne pogrša se s drugih mikavnih prilastkov lepega spola. Baš to pa je postalo usodno za prosvetnega komisarja, ki so ga ljudje Stalina, ali Jaroslavskega kova motrili s čisto drugih vidikov. Kadar je Lunačarski po nalogu komunistične stranke potoval v inozemstvo, ga je vedno spremljala njegova žena. Njena zunanost, obleka in nakit pa je bodila komuniste v oči. Nemški komunistični listi, posebno berlinska "Die rote Fanne" je zaradi tega ponovno napadla Lunačarskega. Slednjič mu je moskovska vlada zabranila, da bi jemal s seboj ženo, ki je bila vedno kamen spodtike. Istočasno pa je izšel v "Pravdi" grmeč članek zoper luksurijsno življenje dam visokostojeh komunistov. Letos spomladi je Lunačarski dal ustaviti in zadržati brozvak — zaradi svoje lepe žene. Ko so mogotei v Kremlju izvedeli, da ta postopek ni bil utemeljen s službeno nujnostjo, je dobil Lunačarski ukor.

Take reči so se ponavljale in končno povzročile padec prosvetnega komisarja. Seveda pa ni mož s tem zakriviti nobenega službenega političnega prestopka. Baš to vzbuja nado, da bi ime Lunačarskega kmalu zablistelo med — svetjskimi diplomati. Poslaniško riesto v Londonu je nezasedeno. Po uspešnih pogajanjih bo najbrže premiščen v London Dvoglevskij, v pariskem poslanstvu pa se bode odprla vrata Lunačarskemu. In tedaj bo prišla na svoj račun pač tudi gospe Rosenellova.

Take reči so se ponavljale in končno povzročile padec prosvetnega komisarja. Seveda pa ni mož s tem zakriviti nobenega službenega političnega prestopka. Baš to vzbuja nado, da bi ime Lunačarskega kmalu zablistelo med — svetjskimi diplomati. Poslaniško riesto v Londonu je nezasedeno. Po uspešnih pogajanjih bo najbrže premiščen v London Dvoglevskij, v pariskem poslanstvu pa se bode odprla vrata Lunačarskemu. In tedaj bo prišla na svoj račun pač tudi gospe Rosenellova.

NAZNANILO

ROJAKOM naznanjamo, da bo naša banka zaprta ob nedeljah in postavnih praznikih. To velja že za 12. oktobra (Columbus Day) in nedeljo, 13. oktobra. Ob sobotah pa se bo tudi zanaprej poslovalo do 6. ure zvečer.

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Zakonski močje se puntajo.

Mesto Dunaj je sedež svetovne zveze za pravice mož pod imenom "Aequitas", katere namen je boriti se za pravice zabaskih mož in paralizirati uspehe ženske emancipacije. Zveza je sklicala nedavno kongres, ki je bil pa pribežen, ker se ni prijavilo dovolj udeležencev. Kriva je baje politična napetost v Avstriji, katere so inozemski člani organizacije utratili. Koliko je na tem resnice, ni znano. Najbrž je bilo prijav premalo zato, ker se stopile boljše polovice svojih možem na prste in jim prepovedale udeležiti se kongresa na Dunaju, kjer so hoteli zakonski močje javno odkriti ženskam težko priborjene pravice.

Svetovna zveza za pravice mož hoče s pomočjo lepakov, slik in natokov izzvati boj za enakopravnost mož z ženami. "Aequitas" stoji na stališču, da favorizirajo zakoni žene na škodo mož in zato zahteva reformo rodbinskega in bratnega prava. Po mnenju te organizacije je postala intenzivna zakonska zaščita žen anahronizem. Že

na tma baje zdaj iste politične pravice, kakor mož. Vsi pokliči so ji dostopni, in pogosto celo lažje dobi službo nego možki. V takih razmerah pomeni zakon za ženo, ki se ne zmeni dosti za moralno, rano alimentacijsko kupčijo, kateri je izrečen mož na milost in nemilost. V takih razmerah pomeni ženitev za možkega naravnost samomor. S tem je tudi povedano, zakaj se možki vedno bolj izogibajo zakonskega življenja in žive raje v divjem zakonu. Ženska emancipacija gre baje s svojimi zahtevami predaleč. Mnoge žene vidijo v moži in zakonskem življenju rano spekulacijo.

Jasno je, da mora naleteti akcija te organizacije na energije edper ženskih organizacij. Zaninirto je pa, da podpira organizacija nezadovoljnih mož organizacija žen za pravice mož, ki je izdala in ak. v listnem pravu, da ima največ plačilo ona žena, ki je mož hubi. Zato naj zakonske žene pazijo, da bi ohranilo ljubezen svojih mož.

KOLIKO TEHTA MILIJARDA SULTANOV SIN MED CIGANI

Ko je zborovala pariška reparska konferenca, se je govorilo o samih milijardah in mnoga je zanimalo, koliko je denarja v eni milijardi. Človek, ki zahtuje komaj toliko denarja, da se skromno preživlja, si težko misli tako ogromno vsoto. Neki francoski list je pa izračunal, koliko denarja tehta milijarda v kovancem in papirnatem denarju.

V srebru tehta milijarda 5 milijonov, v zlatu pa 322.580 kg. V papirnatem denarju je seveda znatno lažja.

Milijarda frankov v bankovcih po 1000 frankov tehta "samo" 1780 kg. v bankovcih po 100 frankov pa 11.500 kg. Če računamo, da nese človek na hrbtnu 50 kg, bi bilo treba za prenos milijarde v bankovcih po 1000 frankov 36 mož, v bankovcih po 100 frankov 230, v zlatu 6450, v srebru pa 100.000 mož. Če bi dali bankovce po 100 frankov vezati v obliki knjige, bi dobili knjižnico, v kateri bi bilo 2000 zvezkov, in vsak zvezek bi imel 500 strani.

Svetovna vojna je odplahala vse snile prestole v Evropi. Vdarji in njihovi slednji so izgubili svojo moč in moralni so se umaknili v zasobno življenje, ki jim je dišalo tem manj, ker po pretežni večini niso bili sposobni za delo. Vajeni razkošnega in brezskrbnega življenja so se moralni sprijaznili s svojo usodo in prijeti za vsako delo, samo da bi se mogli preživljati. Seveda je med njimi tudi mnogo takih, ki jim ni treba delati, ker so se pravočasno preskrbeli z denarjem.

Najslabše se godi rodbini bivšega turškega sultana. Noben princ ni padel tako globoko, kakor sin Abdula Hamida Abdul Kadir. Lani se je o njem mnogo govorilo v zvezi z družabnimi škandali v Budimpešti. Poznaje je padel vedno globlje in zdaj se preživlja kot kapelnik ciganskega orkestra v nekem nočnem lokalu v Szarvu na Madžarskem. V siromašnem kapelniku bi pač nihče ne spoznal sultanovega sina.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošiljali 2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem stalni naročnik.

Priporočamo nakup delnice Jugoslavenska Banka, D. D.

(Dinarska izdaja) — Zadržaj plačana dividenda 8%

Te delnice smatramo za dobičkonosno naložitev.

OKROŽNICE IN CENE POŠLJAMO NA ZAHTEVO

POŠILJAMO DENAR POTOM KABELA

ALI POSTE V VSE DELE JUGOSLAVIJE

ZIMMERMANN & FORSHAY

Ustanovljeno 1872

170 BROADWAY

NEW YORK, N. Y.

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Skrivnost sestre Marlen.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Da, — kar najhujše buče. Jaz bi rajše ostal dosti večerov doma ali pa jih prebrskati s par dobrimi prijatelji, a Katja nima za to nikakega smisla. V tem oziru mora obveljati njena volja. Jaz ji moram še v marsičem ostati dolžan. Vrnimo pa se sedaj k naši veseli. Zmisliti si morava nekaj lepšega. Ti boš prišla enkrat na svoje steno. Jaz te bom predstavil svojim gostom. Kaj praviš k vrtu veseli? Sedaj imamo gorke večere in prirediti bomo razsvetljavo. Tudi plešali bomo, — midva morava brezpozorno plešati skupaj valček! Velič obed je dolgočasen. Lahko jemo pri majhnih mizicah. Kaj praviš k temu?

Marlen je bila zdejvoljna z vsem, da mu napravi veselje, kajti zapazila je, da ji je tudi on skušal napraviti veselje.

Da, to bo lahko zelo lepo!

Ali imaš občliko za veselico?

Marlena se je namahnila.

— Za kaj vse ne skrbiš, Harald Ne, slavnostne oblike, katero bi lahko nosila na tvoj veslici, nimam. Dosedaj sem, se vedno izhajala s svojo črno, večerno obleko in belimi pralnimi oblekami. Če pa vstrajam pri tem, da se udeležim te veselice, si bom morala naročiti slavnostno obleko.

Jaz vztrajam pri tej zahtevi!

Kdaj se bo vršila ta veselica?

Meni se zdi, da konecem prihodnjega tedna. O tem morava še govoriti s Katjo. Naroči pa se sedaj dotično obleko. Ne smeš pozabiti, da si moja sestra in da moraš reprezentirati mojo hišo. Jaz ne maram siliti, da bi moja sestra zaostala za mojo ženo. Ti izgledaš v priprosti obleki še dovolj odlično, — vendar pa, — saj me razumeš?

Povsem brez skibi si lahko, Harald, jaz vem, kaj sem ti dolžna. Pomili ji je roko.

Tako je prav, Marlen.

Polečila je svojo roko v njegovo in zanjo je bilo čudovit občutek, da se je njegova roka tako trdno in gorko oprijela njene.

Kakšno barvo si si izbrala za svojo obleko? — jo je vprašal nato.

Na lahno se je zasmejala.

— Ah, ti si res ganljivo skrben v svojem trudu. Celo za to se zanimam. Jaz ne vem, kakšno barvo naj si izberem.

Ogledal si jo je z dolгим pogledom.

— Ves kaj, Marlen. Jaz mislim, da ti bo dobro pristojala mrka, bela svilna, ki se nekoliko izpreminja v biserno barvo. Bela barva pristojala najbolj tvojim lasem in cel ti tvoji zunanosti.

Globoko je zardela pod njegovimi pogledi ter tresoče se vzdihnila. Kljub temu pa se je prisilila k smehljaju.

— No, dobro, izbrala si bom belo.

Za trenutek je postalo vse tiho med njima.

Harald si je izlikal v duhu prikazen Marlen, kako bo vzbujala splošno pozornost med vsemi mlajšimi damami.

S silo se je odtrgal od slike ter pričel hitro in brez zveze pripovedovati o Kota Rači.

Marlen ga je poslušala s perečim zanimanjem.

— To mora biti čudovita dežela — je rekla, kot v sanjah.

Motrite se je ozrl vanjo.

— Ali bi ne hotela priti z nama, Marlen, na Sumatro, ko se vrnem, vsaj za par let?

Preplaščena se je ozrla vanj.

— Tega vendar ne misliš resno?

— Vendar, Zeldler mi je rekel, da si prav tako usposobljeni profesor kot on sam. Pravzaprav bi bila tvoja dolžnost ogledati si naše delovanje v Kota Rači. To bi napravilo marsikatero kupčijo bolj enostavno, če bi bil kdo tam spodaj dobro informiran. Zeldler je prestopal za to. Kaj pa ti? Ka vztrajaj pri tem, da posvetiš vse svoje sile trdit, bi lahko storila to tudi na ta način.

Najprvo je postala popolnoma rdeča v obraz, nato pa je prav tako hitro prebledela. Lotila se je skušnjava, da ga zagradi za besedo. Nato ne bi treba tako kmalu ločiti se od njega. Ostala bo lahko še naprej v njegovi bližini. Seveda — tudi v bližini Katje. Ta bo seveda nadaljevala tudi v Kota Rači s svojimi mučtvami ter bo najbrž postala še bolj neznosna. To pa je ni prestrašilo. Bala se je le, da ne bi imela več dovolj moči, da prikrije svojo ljubezen.

— No, Marlen? — je silil v njo.

Ekoro boječe se je obrnila stran od njega.

— Ne, tega ne morem. Tega ne smem, — je naihito izbleknila.

— Zakaj ne?

Skoro proseče se je ozrl vanj.

— To ne gre, — ne vprašuj več po tem!

— Ali se braniš radi Katje? Ali misliš, da bi imela kaj proti temu? Ni vedela, kaj naj odgovori. Zepazil pa je, da se bori z naravnost smrtno zadrego.

— Mogoe tudi radi Katje, Harald. Boljše je, če ostanem tukaj.

— Ali se bojiš Sumatre?

— Ne, prav gotovo ne.

— Torej nečesa drugega?

Marlen ni mogla odgovoriti, pač pa je vstala, da obrne svoj obraz od njega.

— Hočeva govoriti o netem drugem, Harald. To je prišlo preveč presenetljivo zame. Pusti, da razmisliam o tem.

V tem trenutku je nekdo potkal.

Kot oprosčena je zaklicala Marlen, naj vstopi.

Vstopila je gospa Darlag.

— Gospodična Marlen, prosim vas, — ali mi hočete za trenutni pomagati, — jaz bi rada pogrnila mizo za danes zvečer ter ne priden nikamor naprej. Vi pa ste tako spretna!

Marlen je bila rade volje pripravljena, kajti pri tej priliki bi se ji lahko vrnil duševni mir, ki jo je hotel ravno popolnoma zapustiti.

— Jaz pridem takoj z vami, gospa Darlag. Ali greš z nama navzdol, Harald?

— Ne, jaz čakam tukaj nate, Marlen, če smem!

— Samoposeli umevno. Takoj zom zopet tukaj.

S temi besedami jehušknila Marlen iz sobe in gospa Darlag ji je takoj sledila.

Harald je prisluškoval njenim odhajajočim korakom in mislil o tem, zakaj je postala Marlen tako nemirna pri vprašanju, če hoč oditi nekega dne Sumatro.

Bal se je dneva, ko se bo moral ločiti od nje, čeprav si je vedno ponavljal, da mu ne sme nikdar biti kaj drugega kot sestra Marlen. Za kaj ni torej hotela priti ž njim?

Naenkrat pa mu je prišla misel. Ona noče zapustiti Hamburga radi moža, katerega ljubi! Čeprav je bila njena ljubezen brez nade, je hotela vendar ostati v njegovi bližini.

Njegov pogled je pohnit k njeni šivalni košarici. Tam, v to košarico, je skrila njegovo sliko pred njegovimi očmi. Treba mu je le it tja ter vreli pogled na sliko. Tedaj bo vsaj enkrat videl obraz moža, katerega je pripadala ljubezen Marlene, ki jo je napotila do tega, da se rajše odpove vsej ženski sreči kot pa postane last nekega drugega moža.

Nekaj časa se je bori proti skušnjavi, da se uhine v skrbno varo-

Inteligenca človeka se šele razvija.

Navadnim matematičnim potom lahko dokazemo, da so možgani sedaj intelekta. Če primerjamo tezo možganov s tezo telesa, dobimo naslednje razmerje: slon 1:569, lev 1:550, pes 1:350, gorila 1:229 in človek 1:40. Iz tega sledi, da ima človek najtežje možgane v primeri teze svojega telesa in da je torej med vsemi bitji najinteligentnejši. Možgani pa niso za vsa živa bitja tako važni, kakor za človeka. Žaba lahko lovi in požira muhe brez možganov. Brez glave se lahko še premika in dela kratinje, ki bi bile pri drugih živalih brez najvažnejšega dela telesa izključene. Tudi kokos ali petelin skare in frlota z odkesano glavo, dokler pri sešaleh kretnje telesa brez glave niso mogoče. Psi in tudi opice se lahko normalno gibljejo, samo če imajo hrbenični mozeg. Pri človeku so pa možgani najvažnejši in najobčutljivejši del telesa, tako da zadostuje najmanjša napaka v tem preciznem mehanizmu, pa neha človek biti misleče bitje. Brez možganov človek ne more živeti. Možgani morajo biti torej sedež važnih živlenskih funkcij, ki pa se niso točno raziskane. Kolikor bolj je razvita žival, toliko bolj so razviti tudi možgani in toliko važnejše so njihove funkcije. Pri nižjih bitjih so prevzeli najvažnejše funkcije drugi možganski deli, v prvi vrsti nali možgani in njihov podaljšek. Z razvojem možganov se razvija tudi inteligentnost.

Povečanju funkcij možganov odgovarja tudi povečanje njihove mase. Ta razvoj se imenuje v znanosti telencefalizacija. Pri človeku je še cela vrsta funkcij, ki so v večji ali manjši meri neodvisne od možganov in katerih sedež je bodisi v malih možganih ali kje drugje. Te funkcije so v prvi vrsti dihanje, krvni obtok in izločanje raznih snovi, torej vegetativne funkcije, ki se vrše podzavedno in na katere lahko vplivajo možgani samo posredno. Sem spada tudi razmnoževanje, ki ni odvisno toliko od možganov, kolikor od opredeljenih hormonov, najmanjša delcev v žlezah. Če se vprašamo, kaj vemo o razvoju človeških možganov, moramo seči daleč nazaj v predhistorično dobo in primerjati možgane modernega človeka z možgani sorodnih bitij iz pradednih časov. Možgani zavzemajo ves prostor v duplini lobanje in zato se da ugotoviti, kako velike možgane so imeli človeku podobna bitja v pradednih časih. Pri gorili zavzemajo možgani 560 kub. cm, pri avstralopitku so zavzemali 625, pri pitkanthropu 940, pri coarctropu 1170, pri Rodeziju 1300, pri Andertaleu 1400, pri komanonski rasi 1500, pri človeku (homo sapiens) pa zavzemajo 1550 kub. cm. Te številke kažejo jasno, da se možgani večajo.

Pri pračloveku vidimo, da so možgani močno podobni opicim in da je tudi duplina lobanje stisnjena približno tako, kakor pri opici. Pri coarctropu je duplina lobanje že večja in čelo višje. Lobanja dobiva postopno drugačno obliko in se vedno bolj zaokroža. Napredek človeštva je nedvomno v zvezi z razvojem možganov. Človeški možgani se pa niso povečali samo po obsegu, temveč tudi po preciznosti in kompliciranosti svojega ustroja. To je ugotovil ravnatelj nevrološkega zavoda na univerzi v Frankfurtu prof. Goldstein, ki dolga leta proučeval in opazoval v glavo ranjene ljudi. Na prvi pogled so taki ljudje normalni in lahko se dolgo opravljajo svoje običajno delo, če ne zahtevamo od njih ničesar, kar

je v zvezi z možganskimi funkcijami. Tak človek izpolni kozarec vode, če ga pozovemo, če mu pa damo isti kozarec prazen, ne ve, kaj početi z njim. Manjka mu možganska funkcija, ki bi mu dala pobudo, da bi v kozarec natočil vodo.

V zvezi z razvojem možganov je najvažnejše vprašanje, če more postati človek še bolj inteligenten oziroma če je v človeških možganih še kaj prostora za nove funkcije. Možgani Turgenjeva so tehtali 2012 gramov, Byrona 1807, Kanta 1600, Momena 1425, Danteja 1420, Gambette 1100 itd.

Tudi anatomski ustroj možganov kaže še mnogo individualnih razlik, ki se kažejo v duševnih lastnostih posameznih ljudi. Preična večina učenjakov je mnenja, da človeški možgani v svojem razvoju še niso dosegli najvišje stopnje, temveč da se še vedno razvija in izpopolnjuje. Človeškemu intelektu se torej odpirajo še vedno nova pota in naši potomci nas bodo po inteligentnosti daleč prekašali.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročnina posla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Culig, John Germ.
Frank Janesh, A. Saftić.
Salida, Louis Costello.
Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blish, J. Bevič,
Mrs. F. Laurich
Cicero, J. Fabian.
De Pue, Andrew Spillar.
Joliet, A. Anzele, Mary Bambich,
J. Zaletel, Joseph Hrovat.
La Salle, J. Spelich.
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barboricu.
Summit, J. Horvath.
Waukegan, Frank Petkovšek in
Jože Zelenc.

KANSAS

Girard, Agnes Močnik.
Kansas City, Frank Žagar.

MARYLAND

Steyer, J. Černe.
Kiltzmillier, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe
Detroit, J. Barich, Ant. Janezic.

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouže, A. Pannian, Frank Puceli.
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula.
Eveleth, Louis Gouže.
Gilbert, Louis Vessel.
Hibbing, John Povše.
Virginia, Frank Hrvaučh.

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj.

MONTANA

Klein, John R. Rom.
Roundup, M. M. Panlan
Washoe, L. Champa.

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick.

Kretanje Parnikov
Shipping News

12. oktobra:
France, Havre
Luetaw, Bremen
New York, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg, Bremen
13. oktobra:
Saurama, Test
14. oktobra:
Mauritania, Cherbourg
George Washington, Cherbourg, Bremen

17. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

18. oktobra:
De France, Havre
Homeric, Cherbourg

19. oktobra:
Belgeland, Cherbourg, Antwerpen
Deutschland, Cherbourg, Hamburg
Vendham, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Mittelbühla, Cherbourg
Conte Grande, Napoli, Genova

NEW YORK

Gowanda, Karl Sternisha.
Latie Falls, Frank Masie.

OHIO

Barberton, John Balant, Joe Hiti.
Cleveland, Anton Bovek, Chas.
Karlinger, Louis Rudman, Anton
Simich, Math. Slapnik.
Lucid, F. Bajc.
Girard, Anton Nagode.
Lorain, Louis Balant in J. Rumsz
Niles, Frank Kogovsek.
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikelj.

OREGON

Oregon City, J. Koblar.

PENNSYLVANIA:

Ambridge, Frank Jakse.
Bessemer, Louis Hribar.
Braddock, J. A. Gerin.
Broughton, Anton Ipavec.
Clanage, A. Jerin.
Conemaugh, J. Brezovec, V. Ro-

vanšek.

Crafton, Fr. Machek.
Export, G. Previč, Louis Jupan-

cič, A. Skerlj.

Farrell, Jerry Okorn.
Forest City, Math. Kamin.

Greensburg, Frank Novak.
Homer City in okolico, Frank Fe-

renchack.
Irwin, Mike Paushek.

Johnstown, John Polanc, Martin
Koroshetz.

Krayn, Ant. Tauželj.
Luzerne, Frank Balloch.

Manor, Fr. Demshar.
Meadow Lands, J. Koprivšek.

Midway, John Zust.
Moon Run, Fr. Podmilšek.

Pittsburgh, Z. Jakše, Ig. Magi-

ster, Vinc. Arb in U. Jakobich, J.
Pogačar.

Prestic, J. Demshar.
Reading, J. Pezdirc.

Steelton, A. Hren.
Unity Sta. in okolico, J. Skerlj,
Fr. Schifrer.

West Newton, Joseph Jovan
Willock, J. Pernel.

JTAH

Helper, Fr. Kreba.

WEST VIRGINIA:

Williams River, Anton Svet.

WISCONSIN

Milwaukee, Joseph Tratnik in
Jos. Koren.

Racine in okolico, Frank Jelenc.
Sheboygan, John Zorman.

West Allis, Frank Skok.

WYOMING

Rock Springs, Louis Taucher.
Diamondville, F. Lumbert.

Vsak zastopnik izda potrdilo za
svojo, katero je prejel. Zastopnike
rojkom toplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda":
Za eno leto \$6.; za pol leta \$3.;

za štiri mesece \$2.; za četrt leta
\$1.50.

New York City je \$7. celo leto
Naročnina za Evropo je \$7. za celo
leto.

6 DNI PREKU OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za
potovanja na ogremlnih parnikih:

ILE DE FRANCE 18. okt.; 8. nov.
(7 P. M.) (10 P. M.)

FRANCE 22. Nov.; 12. decembra
(10 P. M.) (6 P. M.)

PARIS 24. januarja. (5 P. M.)

Najkrajša pot po svetovni Vozaki
je v posebnih kabini z vsem modernim
udobnostmi. — Pjajca in kave
francoska kuhinja. Jazeno nizke cene.

Vprašajte kateregakoli
nobilščnega agenta

19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Kako se potuje
v stari kraj in
nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v
stari kraj, je potrebno, da je po-
učen o potnih listih, prtljaji in
drugih stvareh. Vsi naše dolgo-
letne izkušnje vam mi damo, da
daj najboljša poizkušila in pripo-
ročamo vedno le provostne bro-
parnike.

Tudi nedržavlani zamezajo po-
tovati v stari kraj za obisk, toda
preskrbeti si morajo dovoljenje za
povrnitev (Return Permit) iz Wash-
ingtona, ki je veljaven za eno leto.
Brez permita je sedaj nemogoče
priti nazaj tudi v teku 6. meseca
in tui se ne pošiljajo več v stari
kraj, ampak ga mora vsak prosilec
osebno dvigniti pred odpotovanjem
v stari kraj. Prošnja za permit se
mora vložiti najmanj eden mesec
pred namenjenim odpotovanjem
in on, ki potuje preko New Yorka,
je najbolje, da v prošnji označijo,
naj se jim pošlje na Barge Office,
New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ
STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljens-
ke postave, ki je stopila v veljavo
z prvim julijem, znana jugoslovans-
ka kvota 845 priseljencev letno, a
kvotni vizeji se izdajajo samo onim
prosilcem, ki imajo prednost v kvoti
in ti so: Stariši ameriških držav-
ljanov, rdeče ameriških državljanov,
ki so se po 1. juniju 1928. leta poro-
čili, žene in neporočeni otroci izpod
18. leta poljedelecev. Ti so opravičeni
do prve polovice kvote. Do druge
polovice pa se opravičeni žene
in neporočeni otroci izpod 21. leta
onih nedržavljanov, ki so bili po-
stavno pripuščeni v to deželo za stal-
no bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na
poznano in zanesljivo

SAKSER STATE
BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

Se 2 Skupna IZLETA
priredimo to leto.

Z ozirom na razna vprašanja naših rojakov
poročamo, da priredimo še dva skupna po-
tovanja v stari kraj to leto na najnovejšem,
največjem in najhitrejšem parniku franco-
ske parobrodne družbe —

"ILE DE FRANCE"

JESENSKI IZLET — 18. oktobra 1929

BOŽIČNI IZLET — 6. decembra 1929

Kakor vedno, so nam tudi za te izlete dode-
ljene najboljše kabine in kdor si želi zasigu-
rati dober prostor, naj se pravočasno prijavi
in pošlje aro.

Za pojasnila glede potnih listov, Return
Permitov itd. pišite na domačo

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street
New York, N. Y.

vano skrivnost Marlene, a konečno je podlegel, — postal je slab. Kot magnetno privlačen je odkorakal proti prostoru v kotu, da se meri, oko v oko, s tem možem, katerega je smatral za svojega nasprotnika. S trasesočo se roko je posegel po tajni fotografiji in v naslednjem trenutku jo je potegnil ven.

Pogledal je nanjo.

Njemu je bilo, kot da je udarila strela pred njega, — zrl je na svojo lastno sliko!

Njemu je bilo kot da ga je odnesla vihra skozi oblake. Marlen je skrila pred njim njegovo lastno sliko! Pred njegovo podobo je sedela, ko je stopil v sobo!

Tukaj na tem mestu, kjer je brez dvoma presedela dosti časa v vseh teh letih, je obesila njegovo sliko, — njegovo sliko?

Kot navdušeno ihtenje in vriskanje se je izvil iz njegovih prsi.

Kot mrena je padla z njegovih oči! Njemu je torej veljala ljubezen Marlen, — pač že vsa ta leta! Bil je mož, ki je pripadal neki drugi in ki ni vedel za njeno ljubezen. Radi njega ni hotela pripadati nikomur drugemu. S tem je bila rešena lukanka, da je izgubila svoje srce, ne da bi se le enkrat sestala s kakim možkim.